

УЗАГАЛЬНЕННЯ судової практики вирішення процесуальних питань, пов'язаних з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб)

Т. І. Ящук,

*суддя судової палати з розгляду цивільних справ
Апеляційного суду міста Києва*

Н.О. Телегіна,

помічник судді

Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб), регулюються розділом VI Цивільного процесуального кодексу України.

При вирішенні зазначених питань також необхідно брати до уваги роз'яснення, що містяться у Постановах Пленуму Верховного Суду України: від 12.06.2009 року № 5 «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що регулюють провадження у справі до судового розгляду», від 12.06.2009 року № 2 «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції»,

у постановах Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ: від 07.02.2014 року № 6 «Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судових рішень у цивільних справах», від 01.03.2013 року № 3

© Ящук Т. І. – суддя судової палати з розгляду цивільних справ Апеляційного суду міста Києва

© Телегіна Н. О. – помічник судді

«Про деякі питання юрисдикції загальних судів та визначення підсудності цивільних справ», від 30.03.2012 року № 5 «Про практику застосування судами законодавства при вирішенні спорів, що виникають із кредитних правовідносин», від 23.12.2011 року № 14 «Про практику розгляду судами заяв у порядку наказного провадження»; аналізі судової практики Верховного Суду України щодо вирішення питання про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України від 01 лютого 2013 року;

постановах Верховного Суду України, прийнятих за наслідками розгляду заяв про перегляд судового рішення з мотивів неоднакового застосування касаційної інстанції одних і тих самих норм матеріального права у подібних правовідносинах.

Питання, пов'язані зі зверненням судового рішення до виконання, вирішує місцевий суд, який розглянув справу (ч. 1 ст. 368 ЦПК України).

Слід зазначити, що VI розділ ЦПК України стосується лише примусового виконання судових рішень, тобто у разі звичайної реалізації судових рішень втручання органів держаної виконавчої служби не відбувається.

Незалежно від того, що у справі в порядку перегляду апеляційним чи касаційним судом ухвалено власне рішення, а також якщо воно допущено до негайного виконання, виконавчий лист видається судом першої інстанції, оскільки саме цей суд ухвалив рішення суду, а інші інстанції переглядали рішення суду.

Для проведення даного узагальнення Апеляційним судом м. Києва було використано витребувані із районних судів м. Києва матеріали 250 цивільних справ, у яких судами вирішувались питання, передбачені розділом VI ЦПК України, пов'язані з виконанням судових рішень, копії витребуваних із районних судів ухвал, постановлених із зазначених питань, а також наряди, в яких зберігаються копії постановлених апеляційним судом ухвал за результатами розгляду апеляційних скарг на ухвали судів першої інстанції.

Статистичні дані про кількість апеляційних проваджень у 2015 році щодо перегляду ухвал, постановлених районними судами за результатами вирішення питань, пов'язаних з виконанням судових рішень

За даними відділу судової статистики, у 2015 році в Апеляційному суді м. Києва переважну кількість апеляційних проваджень щодо питань, пов'язаних з виконанням судових рішень, становили: про вирішення питання про тимчасове обмеження у праві виїзду за кордон України – 110 справ; поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого листа до виконання - 127 справ, щодо заміни сторони виконавчого провадження – 81 справа, про відстрочку і розстрочку виконання, зміну чи встановлення способу і порядку виконання - 60 справ, видачу дублікату виконавчого листа або судового наказу – 61 справа, вирішення питання про примусове проникнення до житла чи іншого володіння особи – 48 справ.

Суд	Видача дубліката виконавчого листа або судового наказу ст. 370	Поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання ст. 371	Відстрочка і розстрочка виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання ст. 373	Примусове проникнення до житла ст. 376	Тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України ст. 377-1	Заміна сторони виконавчого провадження ст. 378
Голосіївський	5	4	7	6	4	7
Дарницький	10	20	12	10	12	12
Деснянський	3	4	4	1	4	3
Дніпровський	9	11	6	3	2	11
Оболонський	4	6	6	9	8	8
Печерський	6	10	5	4	4	8
Подільський	5	8	4	2	6	4
Святошинський	4	6	4	4	1	12
Солом'янський	6	10	3	2	23	4
Шевченківський	9	48	9	7	46	12
Всього	61	127	60	48	110	81

Якість розглянутих місцевими судами питань, пов'язаних з виконанням судових рішень, у 2015 році характеризується наступними даними

Видача дубліката виконавчого листа (ст. 370 ЦПК):

Суд	Всього апеляційних проваджень	Відхилено апеляційну скаргу і ухвалу залишено без змін	Скасовано ухвал	Змінено ухвал
Голосіївський	5	4	1	-
Дарницький	10	4	6	-
Деснянський	3	-	3	-
Дніпровський	9	5	4	-
Оболонський	4	2	2	-
Печерський	6	4	2	-
Подільський	5	2	3	-
Святошинський	4	-	4	-
Солом'янський	6	2	4	-
Шевченківський	9	7	2	-
Всього	61	30	31	-

Поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання (ст. 371 ЦПК):

Суд	Всього апеляційних проваджень	Відхилено апеляційну скаргу і ухвалу залишено без змін	Скасовано ухвал	Змінено ухвал
Голосівський	4	3	1	-
Дарницький	20	10	10	-
Десянський	4	2	3	-
Дніпровський	11	7	4	-
Оболонський	6	5	1	-
Печерський	10	7	3	-
Подільський	8	4	4	-
Святошинський	6	1	5	-
Солом'янський	10	5	5	-
Шевченківський	48	31	17	-
Всього	127	75	52	-

Відстрочка і розстрочка, зміна чи встановлення способу і порядку виконання (ст. 373 ЦПК):

Суд	Всього апеляційних проваджень	Відхилено апеляційну скаргу і ухвалу залишено без змін	Скасовано ухвал	Змінено ухвал
Голосівський	7	5	2	-
Дарницький	12	7	5	-
Десянський	4	3	1	-
Дніпровський	6	4	2	-
Оболонський	6	4	2	-
Печерський	5	5	-	-
Подільський	4	4	-	-
Святошинський	4	3	1	-
Солом'янський	3	3	-	-
Шевченківський	9	7	2	-
Всього	60	45	15	-

Відстрочка і розстрочка, зміна чи встановлення способу і порядку виконання (ст. 373 ЦПК):

Суд	Всього апеляційних проваджень	Відхилено апеляційну скаргу і ухвалу залишено без змін	Скасовано ухвал	Змінено ухвал
Голосіївський	6	2	4	-
Дарницький	10	4	6	-
Деснянський	1	-	1	-
Дніпровський	3	2	1	-
Оболонський	9	6	3	-
Печерський	4	3	1	-
Подільський	2	-	2	-
Святошинський	4	2	2	-
Солом'янський	2	2	-	-
Шевченківський	7	4	3	-
Всього	48	25	23	-

Вирішення питання про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України (ст. 377-1 ЦПК)

Суд	Всього апеляційних проваджень	Відхилено апеляційну скаргу і ухвалу залишено без змін	Скасовано ухвал	Змінено ухвал
Голосіївський	4	1	3	-
Дарницький	12	3	8	1
Деснянський	4	3	1	-
Дніпровський	2	-	2	-
Оболонський	8	2	6	-
Печерський	4	3	1	-
Подільський	6	4	2	-
Святошинський	1	1	-	-
Солом'янський	23	13	10	-
Шевченківський	46	29	17	-
Всього	110	59	50	-

**Заміна сторони виконавчого провадження
(ст. 378 ЦПК)**

Суд	Всього апеляційних проваджень	Відхилено апеляційну скаргу і ухвалу залишено без змін	Скасовано ухвал	Змінено ухвал
Голосівський	7	1	6	-
Дарницький	12	4	7	1
Деснянський	3	2	1	-
Дніпровський	11	5	6	-
Оболонський	8	2	6	-
Печерський	8	4	4	-
Подільський	4	2	2	-
Святошинський	12	3	9	-
Солом'янський	4	2	2	-
Шевченківський	12	6	6	-
Всього	81	31	49	1

Апеляційні провадження з решти питань: про звернення стягнення на грошові кошти, що знаходяться на рахунках (ст. 377 ЦПК), про оголошення розшуку боржника або дитини (ст. 375 ЦПК), визначення частки майна боржника у майні, яким він володіє спільно з іншими особами (ст. 379 ЦПК), щодо повороту виконання рішення суду (ст. 380-382 ЦПК) становлять незначну кількість - від 1 до 6 проваджень за 2015 рік.

Практика вирішення судами процесуальних питань, пов'язаних з виконанням судових рішень у цивільних справах

Стаття 367 ЦПК України. Негайне виконання судових рішень.

Статтею 367 ЦПК України передбачено низку випадків, у яких суд допускає негайне виконання судового рішення, що не набрало законної сили, яким є :

- 1) стягнення аліментів - у межах суми платежу за один місяць;
- 2) присудження працівникові виплати заробітної плати, але не більше ніж за один місяць;
- 3) відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я, або смертю фізичної особи, - у межах суми стягнення за один місяць;
- 4) поновлення на роботі незаконно звільненого або переведеного на іншу роботу працівника;

- 5) відібрання дитини і повернення її тому, з ким вона проживала;
- 6) розкриття банком інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб;
- 7) примусова госпіталізація чи продовження строку примусової госпіталізації до протитуберкульозного закладу.

Частиною 2 статті 367 ЦПК України передбачена можливість негайного виконання судового рішення у разі стягнення всієї суми боргу при присудженні платежів, визначених пунктами 1, 2 і 3 частини першої цієї статті.

Відповідно до п. 3 ч.1 ст.220 ЦПК України суд, що ухвалив рішення, може за заявою осіб, які беруть участь у справі, чи з власної ініціативи ухвалити додаткове рішення, якщо суд не допустив негайного виконання рішення у випадках, встановлених статтею 367 цього Кодексу.

Аналіз судової практики свідчить про те, що судові рішення допускались до негайного виконання лише по категоріях справ, передбачених цивільних процесуальним законодавством.

З надісланих для узагальнення судових справ вбачається, що основну частину справ, рішення в яких були допущені до негайного виконання згідно з вимогами ст. 367 ЦПК України, становлять справи про поновлення на роботі, стягнення середнього заробітку за час вимушеного прогулу, стягнення заборгованості по заробітній платі, стягнення аліментів.

Рішення по вказаних категоріях справ допускались до негайного виконання: про поновлення на роботі, стягнення заробітної плати в межах суми платежу за один місяць; стягнення аліментів – у межах суми платежу за один місяць.

При цьому в справах щодо стягнення заробітної плати є випадки, коли резолютивна частина судового рішення не містить відомостей про конкретну суму платежу за один місяць, стягнення якої допущено в порядку негайного виконання, що може призвести до утруднення його виконання.

В окремих випадках рішення не були допущені до негайного виконання.

Зокрема, рішення Дніпровського районного суду м. Києва від 22 травня 2015 року, залишене без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 02 липня 2015 року, яким задоволено позов П. до ПрАТ «Київ-Дніпровське міжгалузеве підприємство промислового залізничного транспорту» про поновлення на роботі та стягнення заробітної плати за час вимушеного прогулу. Рішення Голосіївського районного суду м. Києва від 10 листопада 2015 року, яким задоволено позов Л. до Л. про стягнення аліментів.

У незначній кількості рішень у справах про розкриття банком інформації, яка містить банківську таємницю, судами було вирішено питання про їх допущення до негайного виконання.

Наприклад, рішення Шевченківського районного суду м. Києва від 14 вересня 2015 року про задоволення заяви Лівобережної об'єднаної Державної податкової інспекції м. Дніпропетровська ГУ ДФС у Дніпропетровській області, заінтересовані особи - ПАТ «ЮСБ Банк», ТОВ «Морефрост 2004» про розкриття банком інформації, що містить банківську таємницю.

Рішення Печерського районного суду м. Києва від 13 травня 2015 року про задоволення заяви ДПІ у м. Сумах ГУ Міндоходів у Сумській області про розкриття ПАТ «АПЕКС БАНК» інформації, яка містить банківську таємницю.

Серед інших категорій справ, щодо яких передбачено допущення рішення до негайного виконання, слід зазначити рішення *Оболонського районного суду м. Києва від 17 лютого 2015 року, яким задоволено заяву Київського міського протитуберкульозного диспансеру № 1, заінтересована особа Б. про примусову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу.*

Стаття 368 ЦПК України. Звернення судових рішень до виконання.

Усі питання, що виникають у процесі виконання рішення, яке набрало законної сили або виконується негайно, вирішує місцевий суд, який розглянув справу.

Відповідно до ч. 2 ст. 368 ЦПК України за кожним судовим рішенням, яке набрало законної сили, за заявою осіб, на користь яких воно ухвалено, чи прокурора, який здійснював у цій справі представництво інтересів громадянина або держави в суді, видається один виконавчий лист. Якщо на підставі ухваленого рішення належить передати майно, що перебуває в кількох місцях, або якщо рішення ухвалено на користь кількох позивачів чи проти кількох відповідачів, суд має право за заявою стягувачів видати кілька виконавчих листів, точно зазначивши, яку частину рішення треба виконати за кожним виконавчим листом.

Відповідно до ст. 19 Закону України «Про виконавче провадження» державний виконавець відкриває виконавче провадження на підставі виконавчого документа, зазначеного в статті 17 цього Закону :

- 1) за заявою стягувача або його представника про примусове виконання рішення;
- 2) за заявою прокурора у випадках представництва інтересів громадянина або держави в суді;
- 3) у разі якщо виконавчий лист надійшов від суду на підставі ухвали про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду в порядку, встановленому законом.
- 4) в інших передбачених законом випадках.

Таким чином, подальше пред'явлення виконавчого листа до виконання є правом, а не обов'язком стягувача. Суд не може вирішувати це питання без волевиявлення заінтересованої особи.

У разі особистої явки стягувача виконавчий лист видається йому під підпис, в іншому випадку виконавчий лист разом із супровідним листом надсилається стягувачу рекомендованим поштовим відправленням.

Повернутий без вручення стягувачу виконавчий лист разом із конвертом приєднується до справи. У разі повторного звернення стягувача до суду йому видається виконавчий лист.

Частиною 2 статті 17 Закону України «Про виконавче провадження» встановлено, що відповідно до цього Закону підлягають виконанню державною виконавчою службою такі виконавчі документи:

1) виконавчі листи, що видаються судами, і накази господарських судів, у тому числі на підставі рішень третейського суду та рішень Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-Промисловій палаті і Морської арбітражної комісії при Торгово-промисловій палаті;

2) ухвали, постанови судів у цивільних, господарських, адміністративних справах, кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом;

3) судові накази;

4) виконавчі написи нотаріусів;

5) посвідчення комісій по трудових спорах, що видаються на підставі відповідних рішень таких комісій;

6) постанови органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом;

7) постанови державного виконавця про стягнення виконавчого збору, витрат, пов'язаних з організацією та проведенням виконавчих дій і накладенням штрафу;

8) рішення інших органів державної влади, якщо їх виконання за законом покладено на державну виконавчу службу;

9) рішення Європейського суду з прав людини з урахуванням особливостей, передбачених Законом України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини».

Наказом Державної судової адміністрації України від 17 грудня 2013 року № 173, що набрав чинності з 1 січня 2014 року, затверджено Інструкцію з діловодства у місцевих загальних судах, апеляційних судах областей, апеляційних судах міст Києва та Севастополя, Апеляційному суді Автономної Республіки Крим та Вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ, п. 29 якої регулює питання звернення судових рішень до виконання.

Так, відповідно до п.29.1 Інструкції звернення до виконання судових рішень здійснюється з урахуванням положень Закону України «Про виконавче провадження», а також інших актів законодавства.

Відповідно до п. 29.31 Інструкції для виконання судового рішення у цивільній справі, що набрало законної сили або допущено до негайного виконання, стягувачу за його письмовою заявою видається виконавчий лист. Якщо на підставі постановленого рішення належить передати майно, що є в кількох місцях, або якщо рішення постановлено на користь кількох позивачів чи проти кількох відповідачів, суд має право за заявою стягувачів видати кілька виконавчих листів, зазначивши, яку частину рішення треба виконати за кожним листом. У справах за позовами органів та осіб, яким надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб або державні чи суспільні інтереси, виконавчі листи видаються за заявами таких органів чи осіб або осіб, в інтересах яких заявлено позов.

Судовий наказ видається стягувачу за його заявою після набрання наказом законної сили.

Звернення до виконання у справах про усиновлення проводиться шляхом надіслання копії рішення суду до органу державної реєстрації актів

цивільного стану за місцем ухвалення рішення, а у справах про усиновлення дітей іноземцями – також до Державного департаменту з усиновлення та захисту прав дитини.

У справах про позбавлення особи батьківських прав суд після набрання рішенням суду законної сили надсилає копію такого рішення до органу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем реєстрації народження дитини для внесення відповідних відміток до актового запису цивільного стану.

Звернення до виконання рішень іноземних судів проводиться в загальному порядку.

Відповідно до п. 29.32 Інструкції виконавчі листи виписуються після набрання рішенням суду законної сили за заявою стягувача, а у справах, в яких рішення підлягає негайному виконанню, – у день постановлення рішення.

Виконавчі листи підписуються головуючим суддею, а за його відсутності (відпустки, тривале відрадження, хвороба та ін.) – головою суду чи його заступниками.

Виконавчий лист за результатами судового розгляду, у тому числі у порядку апеляційного або касаційного провадження, видається судом першої інстанції.

У разі видачі дублікату виконавчого листа робиться відповідна відмітка в журналі обліку виконавчих документів, виданих судом (у графі “Примітки”).

Відповідно до п. 29.35 Інструкції у справах про стягнення аліментів, про відшкодування збитків, завданих злочином, про відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом чи іншим ушкодженням здоров’я або втратою годувальника, про стягнення грошових сум із посадових осіб, винних у незаконному звільненні чи переведенні працівників або у невиконанні рішення суду про поновлення на роботі, виконавчий лист передається судом на руки стягувачу за його заявою або на вимогу стягувача надсилається за місцем його проживання.

У разі постановлення судом ухвали про розшук боржника копія цієї ухвали надсилається до органу внутрішніх справ за останнім місцем реєстрації боржника для виконання.

У разі постановлення рішення про зменшення розміру аліментів виконавчий лист передається судом на руки боржнику за його заявою після набрання рішенням суду законної сили або на його письмову вимогу надсилається за місцем його проживання.

Виконавчі документи про стягнення судового збору надсилаються судом до державних податкових інспекцій.

Якщо судом було вжито заходів щодо забезпечення позову за заявою осіб, на користь яких ухвалено судові рішення, суд разом із виконавчим листом видає копію документів, які підтверджують виконання ухвали суду про забезпечення позову (наприклад, повідомлення нотаріуса про накладення заборони відчуження).

За наслідками узагальнень районних судів проблемних питань з приводу звернення судових рішень до виконання не виникає.

Стаття 369 ЦПК України. Оформлення виконавчого листа, виправлення помилки в ньому та визнання виконавчого листа таким, що не підлягає виконанню.

Виконавчий документ має відповідати вимогам, встановленим ст. 18 Закону України «Про виконавче провадження».

Так, у виконавчому документі зазначаються:

- 1) назва і дата видачі документа, найменування органу, прізвище та ініціали посадової особи, що його видала;
- 2) дата прийняття і номер рішення, згідно з яким видано документ;
- 3) повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, власне ім'я та по батькові за наявності) (для фізичних осіб) стягувача і боржника, їх місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання чи перебування (для фізичних осіб), ідентифікаційний код суб'єкта господарської діяльності стягувача та боржника за наявності (для юридичних осіб), індивідуальний ідентифікаційний номер стягувача та боржника за наявності (для фізичних осіб – платника податків), а також інші дані, якщо вони відомі суду чи іншому органу, що видав виконавчий документ, які ідентифікують стягувача та боржника чи можуть сприяти примусовому виконанню, зокрема, дата народження боржника та його місце роботи (для фізичних осіб), місцезнаходження майна боржника, рахунки стягувача та боржника тощо;
- 4) резолютивна частина рішення;
- 5) дата набрання законної (юридичної) сили рішенням;
- 6) строк пред'явлення виконавчого документа до виконання.

У разі якщо рішення ухвалено на користь кількох позивачів або проти кількох відповідачів, а також якщо належить передати майно, що перебуває в кількох місцях, у виконавчому документі зазначаються один боржник та один стягувач, а також визначається, в якій частині необхідно виконати таке рішення, або зазначається, що обов'язок чи право стягнення є солідарним.

Виконавчий документ повинен бути підписаний уповноваженою посадовою особою із зазначенням її прізвища та ініціалів і скріплений печаткою. Скріплення виконавчого документа гербовою печаткою є обов'язковим у разі, якщо орган (посадова особа), який видав виконавчий документ, за законом зобов'язаний мати печатку із зображенням Державного Герба України.

Законом можуть бути встановлені також інші додаткові вимоги до виконавчих документів.

Відповідно до п. 29.33 Інструкції виконавчі листи заповнюються чітко і грамотно, помарки і виправлення в них не допускаються. Під час заповнення виконавчих листів про стягнення грошових сум на користь організацій зазначаються номери рахунків у фінансових установах на підставі даних, що є в матеріалах судової справи.

При невідповідності виконавчого документа вимогам, передбаченим статтею 18 Закону «Про виконавче провадження», заявникові роз'яснюється право на звернення до суду, який видав виконавчий документ, щодо

приведення його у відповідність до закону. Зазначене питання вирішується судом на підставі статті 369 ЦПК, а якщо відсутні відповідні відомості в судовому рішенні – то відповідно до вимог статті 220 ЦПК.

Відповідно до вимог ст.39 Закону України «Про іпотеку» в разі задоволення судом позову про звернення стягнення на предмет іпотеки в рішенні зазначаються: загальний розмір всіх вимог та всі його складові, що підлягають сплаті іпотекою держателю з вартості предмета іпотеки; опис нерухомого майна, за рахунок якого підлягають задоволенню вимоги іпотекою держателя; заходи щодо забезпечення збереження предмета іпотеки або передачі його в управління на період до його реалізації, якщо такі необхідні; спосіб реалізації предмета іпотеки шляхом проведення прилюдних торгів або застосування процедури продажу, встановленої ст.38 цього Закону; пріоритет та розмір вимог інших кредиторів, які підлягають задоволенню з вартості предмета іпотеки; початкова ціна предмета іпотеки для його подальшої реалізації.

Отже, резолютивна частина рішення суду в разі задоволення позову про звернення стягнення на предмет іпотеки має відповідати вимогам статті 39 Закону України «Про іпотеку» та положенням п.4 ч.1 ст.215 ЦПК України.

Судова практика свідчить, що мали місце випадки різного підходу судів у застосуванні законодавства з приводу зазначення у виконавчому документі індивідуального ідентифікаційного номера боржника.

Водночас вказане питання знайшло вирішення в постанові Верховного Суду України від 25 червня 2014 у справі № 6-62 цс14, в якій суд зробив правовий висновок про те, що частина 1 ст. 18 Закону України «Про виконавче провадження» містить вимоги до виконавчого документа, у якому, зокрема, має бути зазначено й індивідуальний ідентифікаційний номер боржника (фізичної особи). Відповідно до п.6 ч.1 ст. 26 цього Закону у разі невідповідності змісту виконавчого листа вимогам ст.18 державний виконавець відмовляє у відкритті виконавчого провадження.

Водночас п. 3 ч.3 ст.11 Закону надає право державному виконавцю при здійсненні виконавчого провадження з метою захисту інтересів стягувача одержувати безоплатно від органів, установ, організацій, посадових осіб, сторін та учасників виконавчого провадження необхідні для проведення виконавчих дій пояснення, довідки та іншу інформацію, зокрема, й конфіденційну.

Тому відсутність у виконавчому листі ідентифікаційного номера боржника не є підставою для відмови державним виконавцем у відкритті виконавчого провадження.

Однак зазначене питання вирішується районними судами неоднаково.

Так, звертаючись до суду з заявою, заявник ПрАТ СК «Уніка» посилався на те, що у зв'язку з відсутністю у виконавчому листі ідентифікаційного номеру боржника, виконавчий лист не відповідає вимогам ст. 18 Закону України «Про виконавче провадження», що унеможливило виконання рішення суду.

Ухвалою Оболонського районного суду м. Києва від 19 березня 2015 року заяву ПрАТ «СК «Уніка» про виправлення описки у виконавчому листі задоволено. Доповнено виконавчий лист про стягнення з Б. на користь ПрАТ «СК «Уніка» страхового відшкодування, шляхом зазначення в ньому ідентифікаційного номеру боржника.

Ухвалою Святошинського районного суду м. Києва від 12 листопада 2015 року відмовлено у задоволенні заяви Г. про виправлення помилки у виконавчому листі, виданому на підставі рішення Святошинського районного суду м. Києва від 10.08.2015 року по справі за позовом Г. до Г. про стягнення аліментів.

Звертаючись до суду з заявою, заявник посилалася на те, що у виконавчому документі відсутні ідентифікаційні номери стягувача та боржника.

Відмовляючи у задоволенні заяви, суд першої інстанції виходив з того, що із доданого до заяви виконавчого листа вбачається, що він точно відповідає резолютивній частині судового рішення, а тому не має підстав для задоволення заяви про виправлення помилки в розумінні ч. 2 ст. 369 ЦПК України. Крім того, суд першої інстанції звернув увагу на правову позицію Верховного суду України, висловлену у справі № 6-62цс14 від 25.06.2014 року, відповідно до якої відсутність у виконавчому листі ідентифікаційного номера боржника не є підставою для відмови державним виконавцем у відкритті виконавчого провадження, що спростовує посилання заявника на те, що відсутність у виконавчому документів ідентифікаційного номеру боржника і стягувача є перешкодою для його виконання.

Скасовуючи ухвалу Дарницького районного суду м. Києва від 09.02.2015 року та відмовляючи у задоволенні заяви ПрАТ АСК «Інго Україна» про внесення виправлень до виконавчого листа від 11.11.2013 року про стягнення з Ж. на користь ПрАТ «АСК Інго Україна» про відшкодування шкоди в порядку регресу, Апеляційний суд м. Києва в ухвалі від 28.10.2015 року виходив з того, що виконавчий лист не містить помилок, які підлягають виправленню в порядку, визначеному ст. 369 ЦПК України, оскільки зміст виконавчого листа відповідає змісту проголошеного судового рішення. Відсутність у виконавчому листі ідентифікаційного номера боржника не є підставою для внесення виправлень до виконавчого листа.

Відповідно до ч.2 ст. 369 ЦПК України, суд, який видав виконавчий лист, може за заявою стягувача або боржника виправити помилку, допущену при його оформленні або видачі, чи визнати виконавчий лист таким, що не підлягає виконанню, та стягнути на користь боржника безпідставно одержане стягувачем за виконавчим листом.

Узагальнюючи характер помилок, що були допущені судами під час видачі виконавчих листів, вбачається, що такі помилки стосуються правильного зазначення коду ЄДРПОУ боржника, ідентифікаційного номера (реєстраційного номера облікової картки платника податків) стягувача чи боржника, дати прийняття рішення у справі, найменування стягувача чи боржника.

Згідно з ч. 3 ст. 369 ЦПК суд в десятиденний строк у судовому засіданні розглядає заяви про виправлення помилки у виконавчому листі та визнання виконавчого листа таким, що не підлягає виконанню, з повідомленням стягувача та боржника і постановляє ухвалу.

Проте суди часто не повідомляли учасників виконавчого провадження про час і місце судового засідання щодо розгляду цих заяв, що є порушенням процесуальних норм і може бути підставою для скасування таких ухвал.

Частиною 4 ст. 369 ЦПК України визначено, що суд ухвалою вносить виправлення до виконавчого листа, а у разі якщо його було видано помилково або якщо обов'язок боржника відсутній повністю чи частково у зв'язку з його припиненням добровільним виконанням боржником чи іншою особою або з інших причин, суд визнає виконавчий лист таким, що не підлягає виконанню повністю або частково. Якщо стягнення за таким виконавчим листом уже відбулося повністю або частково, суд одночасно на вимогу боржника стягує на його користь безпідставно одержане стягувачем за виконавчим листом.

Відповідно до змісту вказаної норми виконавчий лист може бути визнаний судом таким, що не підлягає виконанню лише у випадку: 1) якщо його було видано помилково; 2) якщо обов'язок боржника відсутній повністю чи частково у зв'язку з його припиненням добровільним виконанням боржником чи іншою особою або з інших причин. При цьому словосполучення «або з інших причин» стосується саме припинення обов'язку боржника, який підлягає виконанню. Підстави припинення зобов'язання визначені главою 50 розділу I книги п'ятої ЦК України.

Так, зобов'язання можуть припинятися внаслідок добровільного виконання обов'язку боржником поза межами виконавчого провадження, припинення зобов'язань, переданням відступного, зарахуванням, за домовленістю сторін, прощенням боргу, неможливістю виконання.

Процесуальними підставами для визнання виконавчого листа таким, що не підлягає виконанню, є обставини, що свідчать про помилкову видачу судом виконавчого листа, зокрема:

- видача виконавчого листа за рішенням, яке не набрало законної сили (крім тих, що підлягають негайному виконанню);
- коли виконавчий лист виданий помилково за рішенням, яке взагалі не підлягає примусовому виконанню;
- видача виконавчого листа на підставі ухвали суду про затвердження мирової угоди, яка не передбачала вжиття будь-яких примусових заходів або можливості її примусового виконання і, як наслідок, видачі виконавчого листа;
- помилкової видачі виконавчого листа, якщо вже після видачі виконавчого листа у справі рішення суду було скасоване;
- видачі виконавчого листа двічі з одного й того ж питання у разі віднайдення оригіналу виконавчого листа вже після видачі його дубліката;
- пред'явлення виконавчого листа до виконання вже після закінчення строку на пред'явлення цього листа до виконання.

Ухвалою Шевченківського районного суду м. Києва від 13 жовтня 2015 року визнано такими, що не підлягають виконанню, виконавчі листи, видані 18 березня 2013 року на підставі рішення Шевченківського районного суду м. Києва від 20 грудня 2012 року по справі за позовом ПАТ «Універсал Банк» до К., К. про стягнення заборгованості.

Звертаючись до суду із заявою, заявники (боржники) посилались на те, що на виконання рішення суду, було видано два виконавчі листи, на кожного з боржників окремо, які було пред'явлено до виконання до Личаківського ВДВС Львівського міського управління юстиції. Державним виконавцем було відкрито виконавче провадження про стягнення заборгованості з боржника К. Однак на підставі укладених з банком угод про припинення зобов'язання боржник К. добровільно погасив усю заборгованість по кредиту та виконав усі зобов'язання.

Задовольняючи заяву, суд першої інстанції виходив з того, що відповідно до довідки, виданої ПАТ «Універсал банк», кредит сплачений повністю. Жодних виконавчих дій, пов'язаних з примусовим виконанням рішення, державним виконавцем вчинено не було, оскільки між боржником та стягувачем уклались угоди щодо погашення боргу, в результаті яких заборгованість погашена добровільно позичальником, що, в свою чергу, виключає можливість стягнення виконавчого збору. Тому суд першої інстанції дійшов висновку про наявність підстав для задоволення заяви.

Ухвалою Печерського районного суду м. Києва від 23 червня 2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 10 вересня 2015 року, задоволено заяву Ф. про визнання виконавчого листа таким, що не підлягає виконанню. Визнано виконавчий лист, виданий на підставі рішення Апеляційного суду м. Києва від 15 лютого 2011 року про стягнення з В. та Ф. на користь ПАТ «ОТП Банк» грошових коштів, таким, що не підлягає виконанню в частині стягнення з Ф.

Задовольняючи заяву, суд першої інстанції виходив з того, що, оскільки припинення правовідносин поруки за договором поруки припиняє відповідальність Ф. перед ПАТ «ОТП Банк» за невиконання В. зобов'язань за кредитним договором, то вже не існує підстав для солідарної відповідальності і відповідно має бути припинено стягнення з Ф. за виконавчим листом.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 21.07.2015 року було залишено без змін ухвалу Дніпровського районного суду м. Києва про визнання таким, що не підлягає виконанню, виконавчого листа, виданого 21.05.2014 року Дніпровським районним судом м. Києва на виконання рішення Постійного діючого третейського суду при Асоціації Українських банків про стягнення з К. на користь ПАТ «Укрсоцбанк» заборгованості за кредитним договором на суму 2 965 915 грн. 85 коп.

При цьому суд першої інстанції виходив з того, що рішенням Мелітопольського міськрайонного суду Запорізької області від 12.08.2014 року, залишеним без змін ухвалою Апеляційного суду Запорізької області від

08.12.2014 року, порука К. за договором поруки від 07.12.2007 року припинена, а відтак відсутній і обов'язок по сплаті кредитної заборгованості.

З аналогічних підстав ухвалою Дніпровського районного суду м. Києва від 06.02.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 24.09.2015 року, було визнано таким, що не підлягає виконанню, виконавчий лист, виданий Дніпровським районним судом. Києва 20.08.2013 року на виконання рішення Постійно діючого третейського суду при Асоціації Українських банків, в частині стягнення із З. заборгованості за кредитним договором в розмірі 4 902 194 грн. на користь ПАТ «Укрсоцбанк», оскільки рішенням Голосіївського районного суду м. Києва від 25.07.2013 року, що набуло законної сили, порука З. за договором поруки від 21.10.2008 року була визнана припиненою.

Ухвалою Солом'янського районного суду м. Києва від 11.06.2014 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 03.06.2015 року, задоволено заяву Ш. про визнання таким, що не підлягає виконанню, виконавчого листа, виданого 26.06.2012 року Солом'янським районним судом м. Києва на виконання рішення третейського суду при Асоціації «Бізнес центр «Правозахист», про стягнення з Ш. на користь ТОВ «Фінансова компанія «Єврокапітал» заборгованості на суму 90 476 грн.

Підставою для визнання виконавчого листа таким, що не підлягає виконанню, стало рішення Оболонського районного суду м. Києва від 22.04.2013 року, яким визнано недійсним кредитний договір від 19.08.2008 року, укладений між Ш. та ТОВ «ФК «Єврокапітал», оскільки недійсність вчиненого сторонами правочину унеможлиблює виконання виконавчого листа, виданого на підставі рішення третейського суду, оскільки недійсний правочин не створює для сторін прав та обов'язків, крім тих, що пов'язані з його недійсністю, є і недійсним з моменту вчинення.

Стаття 370 ЦПК України. Видача дубліката виконавчого листа та судового наказу.

Замість втраченого оригіналу виконавчого листа або судового наказу суд, який видав виконавчий лист або судовий наказ, має право за заявою стягувача або поданням державного виконавця видати його дублікат. Суд, який видав виконавчий лист про стягнення аліментів, має право за поданням державного виконавця у разі встановлення кількох місць роботи чи отримання доходів боржника видати дублікат виконавчого листа.

Дублікат видається після розгляду заяви про видачу дубліката в судовому засіданні з викликом сторін і заінтересованих осіб. Їх неявка не перешкоджає вирішенню питання та постановленню відповідної ухвали.

Заява про видачу дубліката подається стягувачем або державним виконавцем, залежно від того, ким саме було втрачено виконавчий документ.

При розгляді заяви підлягає перевірці обставина, чи не виконано рішення та чи не втратило воно законної сили. У випадку часткового

виконання змінювати у дублікаті загальну суму стягнення не можна. Це враховується в ході подальшого виконавчого провадження.

Як свідчить судова практика, при вирішенні питання про видачу дубліката виконавчого листа суди по-різному підходять до перевірки доводів заявника щодо втрати виконавчого листа, наявності доказів на підтвердження того, що виконавчий лист чи судовий наказ дійсно втрачений, а також до оцінки наданих заявником доказів.

Ухвалою Святошинського районного суду м. Києва від 04.06.2015 року було відмовлено у задоволенні заяви Кредитної спілки «Аккорд» про видачу дубліката виконавчого листа та поновлення строку на пред'явлення його до виконання.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 04.06.2015 року зазначена ухвала була скасована з тих підстав, що 18.05.2012 року державним виконавцем була винесена постанова про повернення виконавчого документа стягувачу, яка разом з виконавчим листом була направлена до КС «Аккорд», вказане поштове відправлення на адресу ВДВС Дарницького РУЮ у м. Києві не поверталось, та всупереч вимогам ч. 1 ст. 31 Закону України «Про виконавче провадження» в матеріалах справи відсутнє підтвердження, що зазначений виконавчий лист було повернуто рекомендованим листом з повідомленням про вручення. Таким чином, судом першої інстанції не було належним чином перевірено доводи заявника, що виконавчий лист було втрачено при пересиланні простим поштовим відправленням.

Відмовляючи у задоволенні заяви Кредитної спілки «Аккорд» про видачу дубліката виконавчого листа, Дарницький районний суд м. Києва в ухвалі від 26.12.2014 року виходив з того, що заявником не надано належних доказів підтвердження втрати виконавчого листа.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 17.03.2015 року зазначена ухвала суду була скасована з тих підстав, що суд не навів мотивів, з яких ним було відхилено докази, надані заявником на підтвердження викладених у заяві обставин. Так, згідно з листом ВДВС Дарницького РУЮ у м. Києві від 05.11.2013 року державним виконавцем на підставі п. 2 ч. 1 ст. 47 Закону України «Про виконавче провадження» було винесено постанову про повернення виконавчого документа стягувачу, яка разом з виконавчим документом була направлена стягувачу. 01 грудня 2014 року працівниками відділу КС «Аккорд» було складено акт про те, що при перевірці журналів вхідної кореспонденції лист від ВДВС Дарницького РУЮ в м. Києві, в якому міститься виконавчий лист про стягнення боргу з К. на користь КС «Аккорд» та постанова про повернення виконавчого документа стягувачу від 05.11.2013 року - на адресу КС «Аккорд» не надходили.

Скасовуючи ухвалу Дарницького районного суду м. Києва від 20.07.2015 року про відмову у заяві ПАТ «Банк Форум» про видачу дублікату виконавчого листа, Апеляційний суд м. Києва в ухвалі від 08.09.2015 року виходив з того, що судом першої інстанції не були належним чином перевірені доводи заявника та не

надано оцінки тим обставинам, що у грудні 2012 року державний виконавець ВДВС Голосіївського РУЮ у м. Києві виніс постанову про закінчення виконавчого провадження із направленням виконавчого листа стягувачу на підставі п. 10 ч. 1 ст. 49 Закону України «Про виконавче провадження», проте до ПАТ «Банк Форум» виконавчий лист не надходив і відправнику не повертався, у зв'язку з чим у стягувача виникли підстави вважати виконавчий лист втраченим.

Ухвалою Деснянського районного суду м. Києва від 25.09.2015 року була задоволена заява Н. про видачу дублікату виконавчого листа на виконання рішення суду від 19.06.2014 року про стягнення з ПАТ «КБ «Промекономбанк» суми вкладу.

Скасовуючи зазначену ухвалу, Апеляційний суд м. Києва в ухвалі від 16.12.2015 року зазначив про те, що суд першої інстанції належним чином не перевірів факт втрати виконавчих листів, оскільки з наданих відповідачем до апеляційної скарги документів вбачається, що на виконанні у виконавчій службі перебуває три відкритих виконавчих провадження на підставі оригіналів виконавчих листів про стягнення з ПАТ КБ «Промекономбанк» на користь Н. грошових коштів.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 24.09.2015 року була скасована ухвала Солом'янського районного суду м. Києва від 04.08.2015 року про відмову у задоволенні заяви ПАТ «ВіЕйБі банк» про видачу дублікату виконавчого листа. Відмовляючи у задоволенні заяви, суд першої інстанції виходив з того, що представником банку не надані докази, що виконавчий лист від 25.05.2011 року був втрачений.

Однак з матеріалів справи встановлено, що 19.12.2012 року державним виконавцем було винесено постанову про повернення виконавчого документа стягувачу, оскільки у боржника відсутнє майно, на яке можливо звернути стягнення та вжиті державним виконавцем заходи щодо розшуку майна виявились безрезультатними. Враховуючи, що ні копії постанови про повернення виконавчого документа стягувачу, ні доказів направлення виконавчого документа на адресу стягувача – матеріали справи не містять, апеляційним судом постановлено ухвалу про передачу питання на новий розгляд до суду першої інстанції.

Ухвалою Дніпровського районного суду м. Києва від 30 січня 2015 року відмовлено у задоволенні подання ВДВС Дніпровського РУЮ у м. Києві про видачу дубліката виконавчого листа по справі за позовом ПАТ «ОТП Банк» до І. про стягнення заборгованості.

Звертаючись до суду з поданням, державний виконавець посилався на те, що у відділі на виконанні перебуває зазначений виконавчий лист. 26.06.2013 року державним виконавцем винесено постанову про повернення виконавчого документа, яка разом з оригіналом виконавчого листа була направлена на адресу стягувача. Однак вказана постанова та оригінал виконавчого листа на адресу банку не надходила, а тому є підстави вважати, що виконавчий лист було втрачено при пересилці.

Відмовляючи у задоволенні подання, суд першої інстанції виходив з того, що 26.06.2013 року державним виконавцем винесено постанову про повернення виконавчого документа стягувачу, тобто на момент звернення державного виконавця до суду з заявою про видачу дубліката виконавчого листа, виконавче провадження закінчено, тому державний виконавець не має права здійснювати виконавчі дії поза межами виконавчого провадження.

Ухвалою Солом'янського районного суду м. Києва від 11 червня 2015 року відмовлено у задоволенні заяви П. про видачу дубліката виконавчого листа, який видано на підставі рішення Солом'янського районного суду м. Києва від 20.11.2014 року по справі за позовом П. до П. про стягнення аліментів.

Звертаючись до суду з заявою про видачу дублікату виконавчого листа, заявниця посилалась на те, що відповідач отримує заробітну плату за двома місяцями роботи, а тому необхідним є отримання другого екземпляру виконавчого листа.

*Відмовляючи у задоволенні заяви, суд першої інстанції виходив з того, що в судовому засіданні відповідач надав суду докази того, що з 31.12.2014 року він не працює на посаді спортсмена-інструктора штатної команди національної збірної команди з кікбоксінгу *ВРКА*, а тому підстав для видачі дубліката виконавчого документа немає.*

Також мали місце звернення про видачу дублікатів виконавчих листів на підставі положень Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян на тимчасово окупованій території України», які були задоволені судами, хоча і матеріалів справи суди в даних випадках не витребували.

Ухвалою Солом'янського районного суду м. Києва від 05 листопада 2015 року видано дублікат виконавчого листа від 26 червня 2009 року, який був виданий на підставі заочного рішення Нахімовського районного суду м. Севастополя від 19 березня 2009 року по справі за позовом Г. до Г. про стягнення аліментів.

Звертаючись до суду з заявою про видачу дубліката виконавчого листа, підсудність якої ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 19.10.2015 року визначено Солом'янському районному суду м. Києва, заявник посилалась на те, що боржник перейшов на військову службу до Чорноморського Флоту Російської Федерації. Після цього зв'язок з боржником був втрачений, виконавча служба припинила свою діяльність і будь-які спроби стягувача повернути виконавчий лист виявився марним. Станом на 29.10.2015 року заочне рішення Нахімовського районного суду м. Севастополя від 19 березня 2009 року відповідач добровільно не виконує, а виконавчий лист втрачено.

Задовольняючи заяву про видачу дублікату виконавчого листа, суд першої інстанції виходив з того, що на виконання заочного рішення від 19 березня 2009 року, Нахімовський районний суд м. Севастополя видав стягувачу виконавчий лист, який було пред'явлено до виконання у виконавчу службу Нахімовського району м. Севастополя. Суд першої інстанції посилався на те, що стягувач зазначала, що вона зверталась до відділу судових приставів у Нахімовському районі УФССП Росії в м. Севастополі з вимогою про

повернення виконавчого листа, однак у задоволенні вимоги було відмовлено, оскільки його було втрачено. Солом'янський районний суд м. Києва посилаючись на Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян на тимчасово окупованій території України», ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, ухвалив видати дублікат виконавчого листа.

В матеріалах даної заяви наявні лише копія виконавчого листа та копія заочного рішення Нахімовського районного суду м. Севастополя від 19 березня 2009 року, які належним чином не завірені. Ухвала суду першої інстанції в апеляційному порядку не переглядалась.

Ухвалою Голосіївського районного суду м. Києва від 09 листопада 2015 року видано дублікат виконавчого листа, виданого на підставі Судацького міського суду Автономної Республіки Крим від 08 листопада 2011 року у справі за позовом ПАТ «Державний експортно-імпорتنний банк України» до А. про звернення стягнення на предмет іпотеки та поновлено строк пред'явлення його до виконання.

Звертаючись до суду з заявою про видачу дубліката виконавчого листа, підсудність якої ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 27.08.2015 року визначено Голосіївському районному суду м. Києва, заявник ПАТ «Державний експортно-імпорتنний банк України» посилався на те, що рішенням Судацького міського суду АР Крим від 08.11.2011 року звернуто стягнення на предмет іпотеки за договором іпотеки, укладеним між АКБ «Трансбанк» та А., за яким права вимоги АКБ «Трансбанк» відступив на користь ПАТ «Державний експортно-імпорتنний банк України» відповідно до договору відступлення прав, а саме на земельну ділянку, розташовану в АР Крим. На виконання вказаного рішення Судацьким міським судом АР Крим було видано виконавчий лист та направлено до Відділу примусового виконання рішень УДВС ГУЮ Міністерства юстиції України в АР Крим на примусове виконання, на підставі якого 08.06.2012 року було відкрито виконавче провадження. Однак, з відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі виконавчих проваджень, заявнику стало відомо, що державним виконавцем було винесено постанову про повернення виконавчого документа стягувачу від 16.10.2013 року. Разом з тим, дану постанову з оригіналом виконавчого листа заявник не отримував, а тому є всі підстави вважати, що виконавчий лист втрачений.

Є різною практика у вирішенні судами питань щодо можливості видачі дубліката виконавчого листа або судового наказу, строк пред'явлення яких для примусового виконання закінчився.

Так, ухвалою Голосіївського районного суду м. Києва від 30.04.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 17.06.2015 року, було відмовлено у задоволенні заяви ПАТ Банк «Форум» про видачу дубліката виконавчого листа та поновлення строку для пред'явлення виконавчого листа до виконання. Судом встановлено, що 31.07.2008 року державним

виконавцем було винесено постанову про повернення виконавчого документа стягувачу. Заявляючи вимогу про поновлення пропущеного строку, заявник не зазначив причин, з яких строк був пропущений понад три роки, та які можуть бути підставою для його поновлення.

Ухвалою Шевченківського районного суду м. Києва від 30.09.2015 року було відмовлено у заяві К. про видачу дубліката судового наказу. Відмовляючи у задоволенні заяви, суд першої інстанції виходив з того, що в матеріалах справи відсутні докази, які свідчать про втрату стягувачем оригіналу судового наказу, виданого Шевченківським районним судом м. Києва 12.08.2011 року, крім того, сплинув річний строк, визначений ст. 22 Закону України «Про виконавче провадження» для пред'явлення виконавчого документа до виконання. Тому суд дійшов висновку, що підстави для видачі дубліката судового наказу – відсутні.

Скасовуючи зазначену ухвалу та повертаючи питання на новий розгляд до суду першої інстанції, Апеляційний суд м. Києва в ухвалі від 04.02.2016 року виходив з того, що видача дубліката виконавчого листа і поновлення строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання є різними процесуальними діями, кожна з яких має свій порядок розгляду та мету.

За правилами ст. 370 ЦПК України видача дубліката виконавчого листа не пов'язується із вирішенням питання про поновлення строку для його пред'явлення до виконання.

Тому апеляційний суд вважав, що посилання суду першої інстанції на положення ст. 22 Закону України «Про виконавче провадження» щодо строку пред'явлення судового наказу до виконання – у даному випадку є необґрунтованими, оскільки заявником ставиться лише питання про видачу дублікату судового наказу. Суд першої інстанції також не перевірів доводів заявника про те, що він не отримував постанови про повернення виконавчого документа стягувачу та оригіналу виконавчого документа і докази про їх направлення та отримання - відсутні; не надав оцінки доводам заявника про те, що він не був обізнаний про будь-які виконавчі дії щодо виконання судового наказу, у зв'язку з чим і звертався з відповідною заявою до органів ДВС.

Стаття 371 ЦПК України. Поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання.

Відповідно до ст. 24 Закону України «Про виконавче провадження» державний виконавець відмовляє у прийнятті до провадження виконавчого документа, строк пред'явлення для примусового виконання якого закінчився, про що вносить відповідну постанову.

Згідно із ст. 371 ЦПК України стягувачам, які пропустили строк для пред'явлення виконавчого документа до виконання з причин, визнаних судом поважними, пропущений строк може бути поновлено.

Заява про поновлення пропущеного строку подається до суду, який видав виконавчий лист, або до суду за місцем виконання і розглядається в судовому

засіданні з повідомленням сторін, які беруть участь у справі. Їхня неявка не є перешкодою для вирішення питання про поновлення пропущеного строку. Суд розглядає таку заяву в десятиденний строк.

Поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання слід відрізнити від переривання строку давності пред'явлення виконавчого документа до виконання.

Так, строки пред'явлення виконавчого документа до виконання перериваються: пред'явленням виконавчого документа до виконання; частковим виконанням рішення боржником; наданням судом, який видав виконавчий документ, відстрочки або розстрочки виконання рішення.

Стаття 371 ЦПК України не передбачає переліку причин, які б могли свідчити про поважність пропуску строку пред'явлення виконавчого документа до виконання. У кожному конкретному випадку питання поважності причин визначає суд, який розглядає справу. Вказане питання є оціночним та залежить від належності та допустимості доказів, наданих стягувачем.

Ухвалою Солом'янського районного суду м. Києва від 14.09.2015 року поновлено строк для пред'явлення виконавчого листа, виданого Солом'янським районним судом м. Києва на виконання рішення суду від 04 червня 2015 року за позовом КП «Дирекція з управління та обслуговування житлового фонду» Солом'янської районної у м. Києві державної адміністрації до У. про стягнення заборгованості.

Звертаючись до суду з заявою про поновлення строку, заявник посилалась на те, що 04 червня 2015 року отримала виконавчий лист по вищезазначеній справі про стягнення заборгованості, хоч строк для пред'явлення виконавчого листа до виконання встановлено до 23 грудня 2014 року. Також зазначила, що неодноразово (два рази) подавала заяви про видачу виконавчих листів, але так і не змогла їх отримати.

Задовольняючи заяву, суд першої інстанції виходив з того, що відсутність можливості отримання виконавчих листів наручно та поштою позбавило позивача можливості для своєчасного звернення для отримання виконавчих документів, а також для пред'явлення їх до виконання у встановлені законом строки. Тому суд вважав, що зазначені позивачем обставини могли стати причинами пропуску строку пред'явлення виконавчого листа до виконання та є поважними.

Ухвалою Дарницького районного суду м. Києва від 29.04.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 04.06.2015 року, відмовлено у задоволенні заяви ПАТ КБ «Надра» про поновлення пропущеного строку на пред'явлення до виконання виконавчих листів на виконання рішення суду від 12.09.2011 року про стягнення заборгованості з А., А. заборгованості за кредитним договором в розмірі 24 278 доларів США.

Апеляційний суд визнав правильними висновки суду першої інстанції про те, що строк на пред'явлення виконавчих листів до виконання пропущено без

поважних причин, оскільки виконавчі листи були отримані представником банку 16.03.2012 року, зі строком пред'явлення до виконання протягом одного року, тоді як із заявою про поновлення строку заявник звернувся лише 10.11.2014 року.

Також визнані безпідставними доводи апелянта про наявність вини службової особи у несвоєчасному пред'явленні виконавчих листів до виконання, оскільки наказ про проведення службового розслідування у зв'язку з виявленням у сейфі 519 виконавчих листів, не пред'явлених до виконання в органи ДВС, було видано 27.12.2012 року. Які обставини у подальшому перешкоджали представнику банку вчинити дії, спрямовані на пред'явлення виконавчих листів до виконання, представником ПАТ КБ «Надра» не зазначено та відповідних доказів не надано.

Ухвалою Дніпровського районного суду м. Києва від 05.12.2014 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 12.03.2015 року, було відмовлено у задоволенні заяви ПАТ КБ «Надра» про поновлення строку для пред'явлення до виконання виконавчого листа за рішенням Дніпровського районного суду м. Києва від 29.08.2012 року.

Відмовляючи у задоволенні заяви, суд виходив з того, що з моменту набрання законної сили рішенням суду 11.12.2012 року і до подачі заяви про поновлення строку – 17.11.2014 року ПАТ КБ «Надра» будь-яких дій по пред'явленню виконавчих листів до виконання не вчиняв. Посилання заявника на наявність у банку тимчасової адміністрації відхилені судом як необґрунтовані, оскільки рішення суду від 29.08.2012 року було укладено після припинення дії тимчасової адміністрації. На інші обставини, які б свідчили про поважність причин неперед'явлення виконавчих документів до виконання, представник банку не посилався.

Ухвалою Дніпровського районного суду м. Києва від 05.02.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 06.04.2015 року, визнано поважними причини пропуску позивачем ПАТ КБ «Експобанк» строку на пред'явлення виконавчого листа до виконання, оскільки на неодноразові звернення стягувача про отримання виконавчого листа на виконання рішення суду від 02.07.2013 року, що набуло законної сили 27.11.2013 року, судом першої інстанції виконавчі листи видані та направлені стягувачу лише 12.01.2015 року.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 19.03.2015 року була скасована ухвала Деснянського районного суду м. Києва від 23.12.2014 року та постановлена нова ухвала про задоволення заяви ПАТ «Банк «Фінанси та Кредит» про поновлення строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання, з посиланням на те, що причини пропуску строку слід визнати поважними, враховуючи наступне. 28.10.2013 року банком було отримано постанову державного виконавця ВДВС Голосіївського РУЮ у м. Києві про відмову у відкритті виконавчого провадження від 30.06.2013 року. Зазначений виконавчий лист перебував на контролі співробітника

відділу стягнення заборгованості у виконавчому провадженні у зв'язку з проведенням переговорів з боржником, проте внаслідок несумлінних дій даного співробітника банком було пропущено строк для пред'явлення виконавчого листа до виконання, що було встановлено висновком за результатами службової перевірки від 31.08.2014 року.

Ухвалою Оболонського районного суду м. Києва від 01.10.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 30.11.2015 року, задоволено заяву С. про поновлення строку пред'явлення до виконання виконавчих листів, виданих 08.10.2014 року на підставі рішення суду від 04.02.2014 року. Поважність причин пропуску строку (виконавчі листи були пред'явленні до виконання 09.07.2015 року) судом було встановлено на підставі поданої заявником медичної документації, в якій відображено значну кількість звернень С. за медичною допомогою, в тому числі у лютому, березні, квітні, червні, липні 2015 року та перебування на стаціонарному лікуванні у квітні 2015 року.

Ухвалою Шевченківського районного суду м. Києва від 01.09.2015 року було поновлено ПАТ «Універсал Банк» строк для пред'явлення до виконання виконавчого листа про стягнення з П. заборгованості в розмірі 51 684 грн. з тих підстав, що представником банку надсилались до суду заяви про видачу виконавчого листа, які судом не були задоволені. Виконавчий лист було отримано представником банку лише 13.11.2014 року, тобто поза межами строку пред'явлення його до виконання.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 22.10.2015 року зазначена ухвала скасована, а питання передано на новий розгляд до суду першої інстанції з наступних підстав. Рішення суду про стягнення заборгованості набуло законної сили 05.04.2012 року. Вперше представник банку звернувся з заявою про видачу виконавчого листа у січні 2013 року, проте виконавчий лист отримано не було. В подальшому із заявою про видачу виконавчого листа представник банку звернувся 13.11.2014 року. Однак матеріали справи не містять доказів неможливості видачі виконавчого листа у зв'язку з тим, що справу тривалий час не могли знайти працівники канцелярії суду. Зазначаючи в ухвалі про те, що представником банку були подані заяви про видачу виконавчого листа, які направлялись на адресу суду, проте не були задоволені, суд першої інстанції не зазначив, ким саме не було задоволено заяви, не навів мотивів, з яких він дійшов такого висновку та які при цьому докази були взяті судом до уваги.

Неоднаковою є практика вирішення питання щодо поновлення строку на пред'явлення виконавчих листів до виконання у разі, якщо виконавчий документ отримано стягувачем після закінчення строку пред'явлення його до виконання.

В одних випадках суди вважають, що сам факт отримання виконавчого листа поза межами такого строку є поважною причиною пропуску строку, в інших випадках - суди вказують на відсутність поважних причин незвернення

за отриманням виконавчого листа протягом строку, встановленого для звернення судового рішення до виконання.

Так, ухвалою Святошинського районного суду м. Києва від 17 вересня 2015 року поновлено ТОВ «КУА «Проміколект-Капітал» пропущений строк для пред'явлення до виконання виконавчого листа, виданого на підставі рішення Святошинського районного суду м. Києва від 09 квітня 2013 року про стягнення з С. на користь ТОВ «КУА «Проміколект-Капітал» заборгованості.

Задовольняючи заяву, суд першої інстанції вважав, строк пред'явлення виконавчого листа до виконання заявником пропущено з поважних причин, оскільки виконавчий лист було отримано вже після спливу річного строку для пред'явлення його до виконання.

Ухвалою Печерського районного суду м. Києва від 30 жовтня 2015 року поновлено ТОВ «Рада-4» пропущений строк для пред'явлення судового наказу про стягнення з Ш. на користь ТОВ «Рада-4» заборгованості. Задовольняючи заяву, суд першої інстанції вважав, що строк пред'явлення виконавчого листа до виконання заявником пропущено з поважних причин, оскільки судовий наказ було видано стягувачу з пропуском строку пред'явлення його до виконання.

Разом з тим ухвалою Шевченківського районного суду м. Києва від 24.06.2014 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 12.05.2015 року, відмовлено ПАТ КБ «Надра» у задоволенні заяви про поновлення строку для пред'явлення виконавчого листа до виконання, оскільки рішення про стягнення з К. на користь банку заборгованості в сумі 11 745 грн. набуло законної сили 03.04.2009 року, а із заявою про отримання виконавчого листа представник банку звернувся лише 28.01.2014 року. Будь-яких доказів поважності причин незвернення із заявою за отриманням виконавчого листа представник банку не надав та судом не встановлено.

Ухвалою Дарницького районного суду м. Києва від 07 лютого 2014 року поновлено ПАТ «Родовід Банк» пропущений строк для пред'явлення виконавчого листа до виконання у справі за позовом ПАТ «Родовід Банк» до Г. про стягнення заборгованості.

Задовольняючи заяву, суд першої інстанції виходив з того, що стягувачем лише 16.01.2014 року отримано рішення суду та виконавчий лист, тобто поза межами строку встановленого для пред'явлення до виконання.

Однак ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 13 січня 2015 року ухвалу Дарницького районного суду м. Києва від 07 лютого 2014 року скасовано та поновлено нову про відмову в задоволенні заяви. Скасовуючи ухвалу, суд апеляційної інстанції зазначив, що факт отримання виконавчого документа після закінчення строку, встановленого законом для пред'явлення його до виконання, не може бути достатньою підставою поновлення такого строку. Стягувач зобов'язаний довести, що мав істотні перешкоди

отримати даний виконавчий документ у визначені законом строки. Тому колегія суддів вважала, що поновлення пропущеного стягувачем строку пред'явлення виконавчого документа до виконання без дійсно поважних причин пропуску такого строку, є несправедливим щодо іншої сторони.

Задовольняючи заяву ТОВ «ОТП Факторинг» про поновлення строку на пред'явлення виконавчого листа до виконання, Дарницький районний суду м. Києва в ухвалі від 21.08.2015 року виходив із обґрунтованості поданої заяви, в якій заявник посилався на те, що виконавчий лист про стягнення заборгованості з К. за рішенням суду від 26.08.2011 року представник стягувача отримав лише 10.10.2013 року, проте у виконавчому листі зазначено строк пред'явлення до виконання – до 14.05.2013 року, при цьому протягом 9 місяців представник позивача неодноразово звертався до суду із заявою про видачу виконавчого листа, проте працівники канцелярії суду повідомляли про неможливість видачі у зв'язку з невстановленням місцезнаходження матеріалів цивільної справи.

Скасовуючи зазначену ухвалу, Апеляційний суд м. Києва в ухвалі від 12.11.2015 року зазначив, що суд першої інстанції не виклав мотивів, якими він керувався, дійшовши висновку про задоволення заяви, та не встановив, з яких поважних причин стягувачем пропущено строк пред'явлення виконавчих листів до виконання, що є визначальним при вирішенні даного питання.

Стаття 372 ЦПК України. Мирова угода в процесі виконання.

Відповідно до ч.3 ст.12 Закону України «Про виконавче провадження» сторони мають право укласти мирову угоду, яка визнається судом.

Відповідно до п.2 ч.1 ст.49 Закону України «Про виконавче провадження» виконавче провадження підлягає закінченню в разі визнання судом мирової угоди між стягувачем та боржником у процесі виконання.

Статтею 372 ЦПК України передбачено, що мирова угода, укладена між сторонами, або відмова стягувача від примусового виконання в процесі виконання рішення подається в письмовій формі державному виконавцеві, який не пізніше триденного строку передає її до суду за місцем виконання рішення для визнання.

Суд має право перевірити і не визнати мирову угоду або не прийняти відмови стягувача від примусового виконання, якщо це суперечить закону або порушує права чи свободи інших осіб. За результатами розгляду мирової угоди або відмови від примусового виконання суд постановляє ухвалу відповідно до положень цього Кодексу.

Оскільки суд зобов'язаний роз'яснити сторонам передбачені законом наслідки завершення виконавчого провадження, питання визнання мирової угоди в процесі виконання підлягає вирішенню судом в судовому засіданні за участю сторін виконавчого провадження. Отже, необхідно повідомити сторони про час та місце розгляду справи.

Визнаючи мирову угоду або приймаючи відмову стягувача від примусового виконання, суд зобов'язаний перевірити, чи це не суперечить закону і не порушує права чи свободи інших осіб.

Як свідчить практика, суди в основному правильно вирішують питання щодо визнання мирової угоди в процесі виконання.

Ухвалою Солом'янського районного суду м. Києва від 03.09.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 21.10.2015 року, відмовлено у задоволенні заяви державного виконавця про затвердження мирової угоди, що була підписана сторонами виконавчого провадження по виконанню рішення Дарницького районного суду м. Києва від 24.03.2015 року про стягнення з Ш. на користь О. заборгованості за договором позики на суму 9 003 030 грн.

З поданої на затвердження мирової угоди вбачається, що боржник Ш. передає у власність стягувачу О. наступне нерухоме майно : 2 будинки та 2 земельні ділянки, розташовані у Пустомитівському районі, Львівської області; нежилі приміщення п'ятого поверху, площею 302 кв.м.. Після повного виконання умов мирової угоди та набуття права власності стягувачем на вказане майно, боржник Ш. вважатиметься такою, що повністю виконала рішення суду.

Відмовляючи у задоволенні заяви про затвердження мирової угоди, суди виходили з того, що зазначене у мировій угоді нерухоме майно не є предметом спору. Крім того, вказана мирова угода порушує права третьої особи – К., оскільки ухвалою Пустомитівського районного суду Львівської області від 24.10.2014 року на забезпечення позову К. про стягнення заборгованості за договором позики на суму 10 352 962 грн. накладено арешт на все рухоме та нерухоме майно Ш.

Ухвалою Святошинського районного суду м. Києва від 15 вересня 2015 року відмовлено у задоволенні подання старшого державного виконавця ВДВС Святошинського РУЮ у м. Києві про визнання мирової угоди в процесі виконання рішення Святошинського районного суду м. Києва від 05.05.2015 року про стягнення з Н. на користь Ч. боргу.

Звертаючись до суду з поданням, державний виконавець просив визнати мирову угоду, відповідно до якої в рахунок погашення боргу Н. передає у власність Ч. належне йому на праві власності нерухоме майно – ¼ частину квартири.

Відмовляючи у задоволенні подання, суд першої інстанції виходив з того, що заявник фактично просить звернути стягнення на майно боржника, однак Законом України «Про виконавче провадження» встановлений певний порядок такого звернення, а тому суд вважає, що мирова угода сторін суперечить закону.

Ухвалою Деснянського районного суду м. Києва від 14 квітня 2015 року відмовлено у задоволенні подання ВДВС Деснянського РУЮ в м. Києві про затвердження мирової угоди на стадії виконання рішення Деснянського районного суду м. Києва від 25 жовтня 2013 року по справі за позовом Ж. до П. заборгованості.

Відмовляючи у задоволенні подання, суд першої інстанції виходив з того, що мирова угода виходить за межі позову та не відповідає ст. 175 ЦПК України, оскільки не направлена на врегулювання спору, а є вимогою про перехід права власності на нерухоме майно, тоді як предметом спору, за яким укладена мирова угода, було стягнення суми заборгованості. Крім того, перехід права власності на стадії виконавчого провадження має свою процедуру, встановлену Законом України «Про виконавче провадження».

Суд першої інстанції посилався на те, що з поданої заяви та документів не бачається, що вирішенням питання про право власності на нежитлову будівлю в процесі виконання рішення суду не будуть порушені права та законні інтереси третіх осіб. Враховуючи викладені обставини, сторони не позбавлені можливості у встановленому законом порядку укласти правочин щодо відчуження нерухомого майна, посвідчити та провести державну реєстрацію вказаного правочину. Крім того, матеріали справи не містять витягу з Державного реєстру прав на нерухоме майно щодо наявності чи відсутності обтяжень на дане приміщення, а також інших даних, які б підтверджували, що дане приміщення не перебуває у спорі чи під арештом. Тому суд прийшов до висновку, що умови мирової угоди суперечать закону та порушують права сторін.

Ухвалою Солом'янського районного суду м. Києва від 27 лютого 2015 року визнано мирову угоду на стадії примусового виконання виконавчого листа від 20.11.2013 року, виданого на підставі рішення Солом'янського районного суду м. Києва від 21.08.2013 року з урахуванням рішення Апеляційного суду м. Києва від 30.10.2013 року по справі за позовом ПАТ «Інноваційно-промисловий банк» до Л., ПП «Ерідан» заборгованості за кредитним договором, відповідно до якої сторони погодили умови, фактично розстрочивши виконання рішення суду.

Суд першої інстанції, перевіrivши мирову угоду, вважав її такою, що не суперечить вимогам закону, та не порушує нічийх прав та інтересів, а тому вважав за необхідне визнати її.

Стаття 373 ЦПК України. Відстрочка і розстрочка виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання.

Відповідно до ст. 373 ЦПК України за наявності обставин, що утруднюють виконання рішення (хвороба боржника або членів його сім'ї, відсутність присудженого майна в натурі, стихійне лихо тощо), за заявою державного виконавця або за заявою сторони суд, який видав виконавчий документ, у десятиденний строк розглядає питання про відстрочку або розстрочку виконання, зміну чи встановлення способу і порядку виконання рішення в судовому засіданні з викликом сторін і у виняткових випадках може відстрочити або розстрочити виконання, змінити чи встановити спосіб і порядок виконання рішення.

Відстрочка - це відкладення чи перенесення виконання рішення на новий строк, який визначається судом.

Розстрочка – це спосіб виконання зобов'язання, при якому виконання проводиться частинами у строки, встановлені судом.

Порядок виконання рішення - це визначена законодавством послідовність і зміст вчинення виконавчих дій державним виконавцем, а також права і обов'язки суб'єктів виконавчого провадження під час їх вчинення.

Спосіб виконання рішення визначається, виходячи з передбачених ст. 16 ЦК України способів захисту цивільних прав.

При вирішенні питання про зміну способу виконання суд повинен з'ясувати обставини, що свідчать про неможливість виконання рішення.

Згідно з п. 10 постанови Пленуму Верховного Суду України від 26 грудня 2003 року № 14 «Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність органів і посадових осіб державної виконавчої служби та звернень учасників виконавчого провадження» при вирішенні заяв державного виконавця чи сторони про відстрочку або розстрочку виконання рішення, встановлення або зміну способу й порядку його виконання суду потрібно мати на увазі, що відповідно до ст.351 ЦПК України і ст.121 ГПК України їх задоволення можливе лише у виняткових випадках, які суд визначає виходячи з особливого характеру обставин, що ускладнюють або виключають виконання рішення (хвороба боржника або членів його сім'ї, відсутність у нього майна, яке за рішенням суду має бути передане стягувану, стихійне лихо, інші надзвичайні події тощо).

Таким чином, чинне законодавство пов'язує можливість відстрочити або розстрочити виконання, змінити чи встановити спосіб і порядок виконання рішення суду лише за умов доведення заявником існування обставин, що ускладнюють виконання або роблять його неможливим.

Ухвалою Дарницького районного суду м. Києва від 25.02.2015 року було задоволено заяву Ш. про розстрочення виконання рішення суду від 10.12.2013 року про стягнення з Ш. на користь АБ «Укргазбанк» заборгованості в сумі 9960 грн. шляхом стягнення з боржника щомісячно по 500 грн. до повного виконання рішення. При цьому суд виходив з того, що Ш. сплачує на користь Я. відповідно до постанови про відкриття виконавчого провадження від 18.05.2010 року щомісячно по 1000 грн. в рахунок погашення заборгованості в розмірі 51512 грн. З лютого 2015 року він отримує заробітну плату в розмірі 3330 грн., а згідно з наданими медичними довідками страждає на цукровий діабет середньої тяжкості.

Скасовуючи зазначену ухвалу та постановляючи нову про відмову в задоволенні заяви, Апеляційний суд м. Києва в ухвалі від 26.03.2015 року виходив з того, що заявником не надано доказів на підтвердження обставин, які мають характер особливих або виняткових, оскільки матеріали справи не містять доказів про наявність у Ш. захворювання, яке б позбавляло його можливості виконати судові рішення. Згідно з довідкою ПАТ «Київенерго» боржник працює на посаді завідувача складу, з окладом 3330 грн. Сплата заявником на користь іншої особи 1000 грн. щомісячно на виконання вироку суду від 22.12.2009 року не може бути розцінена як виняткова обставина, що дає підстави розстрочити виконання судового рішення.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 18.03.2015 року залишено без змін ухвалу Дніпровського районного суду м. Києва про відмову в задоволенні заяви Ф. про розстрочку виконання рішення про стягнення боргу за договором позики на загальну суму 75 640 грн. При цьому суди виходили з того, що розстрочка виконання рішення може бути надана у виняткових випадках, що обумовлюють об'єктивні ускладнення при виконанні судового рішення або наявність яких робить його неможливим. Тоді як виявлена кількість рухомого та нерухомого майна (автомобіля та квартири) у боржника Ф. дає можливість державному виконавцю у разі відсутності у боржника грошових коштів звернути стягнення на належне боржнику майно. Тому посилання боржника на наявність у неї тривалої хвороби та скрутного матеріального становища визнані судом такими, що не дають підстав для задоволення заяви.

Ухвалою Солом'янського районного суду м. Києва від 10 грудня 2015 року відмовлено у задоволенні заяви ЗАТ «Українська будівельна компанія» про відстрочку виконання рішення Апеляційного суду м. Києва від 19.03.2015 року про стягнення коштів та визнано необґрунтованими посилання заявника на обставини, що пов'язані з розгортанням світової фінансово-економічної кризи, тяжкого матеріального становища боржника, що унеможливило виконання рішення суду, та його припущення, що вжиті заходи примусового виконання рішення суду можуть призвести до блокування господарської діяльності боржника та його банкрутство. Суд вважав, що обставини, на які посилається заявник в обґрунтування поданої заяви, до виключних випадків у розумінні ст. 373 ЦПК України не належать.

Ухвалою Оболонського районного суду м. Києва від 26 серпня 2015 року відмовлено у задоволенні заяви Ф. про надання відстрочки виконання рішення суду по справі за позовом М. до Ф. про виселення та зняття з реєстраційного обліку.

Звертаючись до суду з заявою, заявник посилався на те, що на даний час він не може виселитися у добровільному порядку, оскільки є пенсіонером, інших джерел прибутку не має, досі не отримав грошову компенсацію вартості частки у спільному майні від позивача, тому просив відстрочити виконання рішення суду про виселення до отримання ним грошових коштів, присуджених в якості компенсації вартості частки у спільному майні за рішення суду.

Відмовляючи у задоволенні заяви, суд першої інстанції виходив з того, що рішення Оболонського районного суду м. Києва від 12.09.2014 року, яке набуло законної сили, встановлено, що позивачем внесено на депозитний рахунок Оболонського районного суду м. Києва кошти за вартість частки у спільному майні, які Ф. свідомо відмовляється отримувати, про що останній повідомив суд під час розгляду справи по суті. Тому суд першої інстанції вважав, що обставини, вказані Ф., не можуть утруднювати виконання рішення суду про виселення та бути підставою для відстрочки такого у розумінні ст. 373 ЦПК України.

Ухвалою Деснянського районного суду м. Києва від 22.01.2015 року була задоволена заява В. та відстрочено виконання рішення суду від 11.03.2014 року про стягнення з неї заборгованості на користь ПАТ «Родовід банк» на один рік, враховуючи наявність у боржника на утриманні непрацездатних осіб та її скрутне матеріальне становище.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 18.03.2015 року зазначена ухвала була скасована з тих підстав, що виняткових обставин, за яких можливо відстрочення виконання рішення, не встановлено. Так, з матеріалів справи встановлено, що забезпеченням виконання зобов'язань за кредитним договором є застава автомобіля, що належить відповідачу на праві власності. Також державним виконавцем арештоване нерухоме майно відповідача – 1/2 частина належної їй квартири.

Разом з тим ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 03.11.2015 року була скасована ухвала Дарницького районного суду м. Києва від 21.07.2015 року про відмову в задоволенні заяви К. про розстрочку виконання рішення суду від 10.12.2014 року про стягнення з нього на користь ТОВ «Інвестмент Проперті Протектед» страхового відшкодування в порядку регресу в розмірі 19 187 грн.

Задовольняючи заяву, апеляційний суд вважав встановленими наявність виняткових обставин, що дають підстави для розстрочки виконання рішення, а саме: боржник є інвалідом 2 групи та особою, яка постраждала внаслідок Чорнобильської катастрофи, як учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, єдиним джерелом його доходу є пенсія по інвалідності в розмірі 2419 грн., дружина боржника також є інвалідом 2 групи та отримує пенсію по інвалідності в розмірі 1607 грн.

Ухвалою Шевченківського районного суду м. Києва від 17 вересня 2015 року задоволено заяву С. про розстрочку виконання заочного рішення Шевченківського районного суду м. Києва від 02 грудня 2013 року по справі за позовом ПАТ КБ «Глобус» до С. про стягнення заборгованості.

Звертаючись до суду з заявою, заявник посилається на те, що на даний час перебуває у складному фінансовому становищі, проходить постійне обстеження та амбулаторне лікування у зв'язку з погіршенням здоров'я. Крім того, він має намір та вживає всі заходи для виконання рішення та особисто звернувся до стягувача з пропозицією про розстрочення виконання рішення суду.

Задовольняючи заяву, суд першої інстанції встановив, що на момент вирішення даної заяви боржник на виконання рішення суду перерахував на рахунок банку суму 100 000 грн. Крім того, відповідно до медичних довідок боржник з грудня 2012 року проходить обстеження і по теперішній час знаходиться на амбулаторному лікуванні, а тому суд дійшов висновку про наявність підстав для задоволення заяви.

Ухвалою Солом'янського районного суду м. Києва від 08 лютого 2015 року частково задоволено заяву М. про розстрочку виконання

рішення Солом'янського районного суду м. Києва від 12 листопада 2008 року в частині стягнення з М. на користь ВАТ «Райффайзен Банк Аваль» заборгованості за кредитним договором в загальному розмірі 1268 грн. 93 коп. строком на 36 місяців.

Частково задовольняючи заяву, суд першої інстанції посилався на те, що відповідно до довідки від 28.11.2014 року, заявниця дійсно отримує пенсію за віком в розмірі 997, 51 грн. щомісяця, також згідно з виписними епікризами із медичної карки та висновку патогістологічного дослідження заявниця має проблеми зі здоров'ям, потребує постійного стаціонарного лікування та придбання ліків. Крім того, з копії пенсійного посвідчення та довідки до акту огляду МСЕК, вбачається, що чоловік заявниці є інвалідом I групи довічно та потребує сторонньої допомоги, тому суд дійшов висновку про розстрочку виконання рішення на 36 місяців.

У 2015 році також надходили заяви банків про відстрочку виконання рішень про стягнення заборгованості за договором банківського вкладу (депозиту).

Ухвалою Подільського районного суду м. Києва від 25.09.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 25.12.2015 року, відмовлено у задоволенні ПАТ «Акцент-Банк» про відстрочку виконання рішення суду про стягнення з ПАТ «Акцент-Банк» на користь Б. заборгованість за договором банківського вкладу на суму 33 644 доларів США.

Заяву було обґрунтовано тим, що усе майно банку, що знаходилось на території АР Крим, було вилучено окупаційною владою та передано в розпорядження АНО «ФЗВ» з метою здійснення за його рахунок компенсаційних виплат вкладникам банку. З початку 2014 року обсяг коштів на рахунках фізичних та юридичних осіб значно знизився.

Судами вказано, що зазначені у заяві обставини у розумінні ст. 373 ЦПК України не є винятковими та такими, що дають підстави для відстрочення виконання рішення суду.

Ухвалою Дніпровського районного суду м. Києва від 30.09.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 09.12.2015 року, відмовлено у задоволенні заяви ПАТ КБ «Приватбанк» про відстрочку виконання рішення суду від 04.12.2014 року про стягнення з ПАТ КБ «Приватбанк» на користь стягувача заборгованості за договором банківського вкладу у розмірі 136 000 грн., оскільки заявником не надано жодного доказу тих обставин, що банк не має можливості виконати рішення суду, та наявності обставин, визначених ст. 373 ЦПК України. Обставини, на які посилався заявник, а саме – суспільно-політичне напруження, економічні проблеми, пов'язані з проведенням антитерористичної операції на території України, невизначеність щодо подальшого розвитку ситуації, значимість банку для населення і держави, - не визнані судами такими, що утруднюють виконання даного рішення.

Ухвалою Шевченківського районного суду м. Києва від 17 липня 2015 року відмовлено у задоволенні заяви старшого державного виконавця ВДВС Шевченківського РУЮ у м. Києві про відстрочку виконання рішення Шевченківського районного суду м. Києва від 16 лютого 2015 року по справі за позовом М. до ПАТ КБ «Хрещатик» про стягнення коштів.

Звертаючись до суду з заявою, державний виконавець посилався на те, що до ВДВС надійшла заява боржника відповідно до якої останній повідомляв, що не має можливості виконати рішення суду, оскільки банком проводиться діяльність відповідно до вимог нормативно-правових актів НБУ щодо збільшення розміру регулятивного капіталу згідно з погодженим НБУ Планом заходів. У зв'язку із складною поточною ситуацією в українській економіці та банківській системі фінансовий результат банку низький.

Відмовляючи у задоволенні заяви, суд першої інстанції посилався на те, що зазначені обставини не є винятковими у розумінні ст. 373 ЦПК України.

Також у 2015 році надходили заяви боржників про відстрочення виконання рішення суду про виселення з квартири, на яку звернуто стягнення як на предмет іпотеки, з посиланням на те, що звернення стягнення зупинено на підставі Закону України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті».

Ухвалою Оболонського районного суду м. Києва від 05.11.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 16.12.2015 року, задоволено заяву Б. про відстрочку виконання рішення суду від 21.01.2015 року про виселення із квартири, на яку звернуто стягнення як на предмет іпотеки в рахунок погашення заборгованості перед ПАТ Банк «Форум». Судом встановлено, що у виконавчому провадженні по виконанню рішення в частині звернення стягнення на предмет іпотеки виконавчі дії не проводяться з причин набрання чинності Законом України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті».

При цьому суди виходили із того, що виселення з квартири є похідним від звернення стягнення на предмет іпотеки, тому є підстави для відстрочки виселення відповідача з квартири, яка є предметом іпотеки. Крім того, виселення боржника з дітьми зі спірної квартири до закінчення мораторію суд вважав недоцільним, оскільки на період дії мораторію виконавчі дії, спрямовані на реалізацію предмета іпотеки, не проводитимуться і квартира на буде виставлена на торги.

Як зазначив Верховний Суд України у постановках № 6-2216цс15 та № 6-2427цс15 від 16 грудня 2015 року, поняття «спосіб» і «порядок» виконання судового рішення мають спеціальне значення, яке реалізується у виконавчому провадженні. Вони означають визначену рішенням суду послідовність і зміст вчинення виконавчих дій державним виконавцем. Спосіб виконання судового рішення – це спосіб реалізації та здійснення способу захисту, встановленого статтею 16 Цивільного кодексу України.

Під зміною способу виконання рішення суду слід розуміти прийняття судом нових заходів для реалізації рішення в разі неможливості його виконання у раніше встановлений спосіб.

У більшості наданих для узагальнення справ суди відмовляли у задоволенні заяв про зміну способу і порядку виконання судового рішення.

Ухвалою Солом'янського районного суду м. Києва від 30.04.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 27.05.2015 року, відмовлено у задоволенні заяви стягувача Я., яка просила змінити спосіб і порядок виконання рішення суду про встановлення порядку користування квартирою – шляхом виселення Л. з кімнати, площею 14,4 кв.м., яка виділена у користування Я. Суд зазначив, що підстави для запропонованого заявником порядку виконання рішення – відсутні, оскільки заявлені вимоги не ґрунтуються на приписах закону.

Ухвалою Дніпровського районного суду м. Києва від 04.08.2015 року, що залишена без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 05.11.2015 року відмовлено у задоволенні заяви Б. про встановлення способу і порядку виконання рішення суду від 01.04.2013 року, яким з Б. стягнуто на її користь заборгованість за договором позики в розмірі 2 797 550 грн. Апеляційний суд визнав обґрунтованою відмову у задоволенні заяви, оскільки стягувач просила визнати за нею право власності на належне боржнику нерухоме майно – 1/4 частину квартири та на 1/2 частину домоволодіння, тоді як порядок звернення стягнення на нерухоме майно боржника визначений ст. 52, 63 Закону України «Про виконавче провадження», що полягає в його арешті, вилученні та примусовій реалізації. При цьому визнання права власності на нерухоме майно статтею 373 ЦПК України не передбачено.

Ухвалою Шевченківського районного суду м. Києва від 29.07.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва, було відмовлено у задоволенні заяви ТОВ «Українська телекомунікаційна компанія» про зміну способу і порядку виконання рішення суду про звернення стягнення на предмет іпотеки, в якій представник стягувача просив замінити дві трикімнатні квартири, загальною площею 95,1 кв.м. та 71,3 кв.м., що належать боржнику С., на шестикімнатну квартиру, загальною площею 181,6 кв.м., яка є об'єднаною із двох зазначених трикімнатних квартир.

При цьому суд виходив з того, що у разі задоволення заяви буде змінено саме рішення суду про звернення стягнення на предмет іпотеки по суті, а не спосіб його виконання, оскільки питання про звернення стягнення на шестикімнатну квартиру, загальною площею 181,6 кв.м., не було предметом розгляду при вирішенні справи судом.

Ухвалою Печерського районного суду м. Києва від 22.01.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 02.06.2015 року, відмовлено у задоволенні заяви С. про встановлення способу і порядку

виконання рішення суду від 01.08.2013 року про стягнення з М. на її користь відшкодування шкоди в розмірі 140 220 грн. Суд обґрунтовано відмовив у задоволенні заяви, оскільки предметом позову у цивільній справі було стягнення грошових коштів, а стягувач просила визнати за нею право власності на земельну ділянку, належну боржнику, що не відповідає вимогам ст. 373 ЦПК України.

Разом з тим ухвалою Святошинського районного суду м. Києва від 16 вересня 2015 року задоволено заяви ВДВС Солом'янського РУЮ у м. Києві та стягувача С. про встановлення способу і порядку виконання рішення суду. Встановлено спосіб і порядок виконання рішення Святошинського районного суду м. Києва від 29 грудня 2012 року про стягнення з К. на користь С. боргу, шляхом переведення на стягувача С. прав та обов'язків співвласника на 1/3 частину квартири, належної на праві власності боржнику К.

Вказана ухвала в апеляційному порядку не перевірялась.

Ухвалою Солом'янського районного суду м. Києва від 04 лютого 2015 року відмовлено у задоволенні заяви Л. про зміну способу та порядку виконання рішення Солом'янського районного суду м. Києва від 18 березня 2014 року по справі за позовом Л. до К. про усунення перешкод у спілкуванні з дитиною (онукою) та визначення способів участі у спілкуванні з дитиною та її вихованні.

Звертаючись до суду з заявою, заявниця посилалась на те, що відповідач в добровільному порядку не виконує рішення суду, яким встановлено її зустрічі з онукою один раз на тиждень кожної суботи з 10-00 год. до 12-00 год. в приміщенні клубу за місцем проживання «Парус» у присутності відповідача – матері дитини та психолога Центру соціальних служб для сім'ї та молоді Подільського району м. Києва. Зазначала, що в приміщенні ВДВС Солом'янського РУЮ в м. Києві у присутності старшого державного виконавця позивачка категорично заявила, що й надалі не буде виконувати рішення суду через відсутність психолога під час зустрічей, а тому просила змінити спосіб та порядок виконання рішення суду в частині зустрічей з дитиною лише у присутності позивача - матері дитини.

Відмовляючи у задоволенні заяви, суд першої інстанції виходив з того, що постановою ВДВС Солом'янського РУЮ в м. Києві від 18.11.2014 року виконавче провадження по виконанню рішення суду щодо усунення перешкод закінчено, внаслідок фактичного виконання рішення суду. Вказана постанова позивачем не оскаржувалася. Рішення суду в частині встановленого регламенту зустрічі виконується сторонами. Також судом першої інстанції встановлено, що позивачем не було пред'явлено до примусового виконання рішення суду в частині встановленого регламенту зустрічей. Разом з тим вимоги заяви не ґрунтуються на законі, оскільки порушене питання у поданій заяві не є зміною способу чи порядку виконання рішення суду. Фактично заявник просить змінити предмет позову та резолютивну частину рішення суду.

Стаття 374 ЦПК України. Вирішення питання про тимчасове влаштування дитини до дитячого або лікувального закладу.

Відповідно до ч. 1 ст. 374 ЦПК України, питання про тимчасове влаштування дитини до дитячого або лікувального закладу вирішується судом за поданням державного виконавця.

Відповідно до ст. 77 Закону України «Про виконавче провадження» під час виконання рішення про відібрання дитини державний виконавець провадить виконавчі дії за обов'язковою участю особи, якій дитина передається на виховання, із залученням представників органів опіки та піклування.

За необхідності державний виконавець може звернутися до суду з поданням щодо вирішення питання про тимчасове влаштування дитини до дитячого або лікувального закладу.

При вирішенні питання тимчасового влаштування дитини до дитячого або лікувального закладу необхідно виходити з того, чи містить судові рішення висновок про відібрання дитини. При цьому суд має враховувати висловлену з цього питання думку представників органу опіки та піклування.

За інформацією районних судів протягом 2015 року державні виконавці з поданнями щодо вирішення питання про тимчасове влаштування дитини до дитячого або лікувального закладу не зверталися. В апеляційному порядку ухвали про вирішення зазначеного питання також не переглядалися.

Стаття 375 ЦПК України. Вирішення питання про оголошення розшуку боржника або дитини.

Відповідно до ч. 1 ст. 375 ЦПК України розшук боржника або дитини оголошується за місцем виконання рішення або за останнім відомим місцем проживання (перебування) боржника або дитини чи місцезнаходженням їхнього майна, або за місцем проживання (перебування) стягувача.

Згідно із ч. 1 ст. 40 Закону України «Про виконавче провадження» у разі відсутності відомостей про місце проживання, перебування чи місцезнаходження боржника - фізичної особи, а також дитини за виконавчими документами про відібрання дитини державний виконавець звертається до суду з поданням про винесення ухвали про розшук боржника або дитини. У разі необхідності розшуку транспортного засобу боржника державний виконавець виносить постанову про такий розшук, яка є обов'язковою для виконання органами внутрішніх справ.

При вирішенні вказаного питання суд має право витребувати від державного виконавця всі необхідні документи. При цьому береться до уваги, які саме заходи вживалися заінтересованою особою або державним виконавцем для встановлення місцеперебування боржника чи дитини.

Ухвалою Печерського районного суду м. Києва від 07 травня 2015 року відмовлено у задоволенні подання головного державного виконавця

управління ДВС ГУЮ в м. Києві про оголошення розшуку боржника К. по виконавчому провадженню з виконання виконавчого листа від 27.04.2012 року про солідарне стягнення з К. та ТОВ «Миргород м'ясопром» на користь АТ «Дельта Банк» боргу.

Відмовляючи у задоволенні подання суд першої інстанції виходив з того, що наявність єдиного акту про відсутність боржника за адресою місця проживання боржника, не є достатньою підставою для ствердження про відсутність боржника за вказаною адресою, так як суду не надано документів на підтвердження того, коли саме був здійснений даний вихід, чи здійснював державний виконавець будь-які інші дії, спрямовані на встановлення місця проживання, перебування чи місцезнаходження боржника, та документів, які підтверджують, що встановити його місце проживання, перебування чи місцезнаходження не вдалося. Тому суд першої інстанції вважав, що для оголошення розшуку боржника відсутні достатні підстави.

Ухвалою Голосіївського районного суду м. Києва від 08 грудня 2015 року відмовлено у задоволенні подання державного виконавця ВДВС Голосіївського РУЮ у м. Києві про оголошення розшуку боржника К.

Відмовляючи у задоволенні подання, суд першої інстанції виходив з того, що державним виконавцем не обґрунтовано наявність підстав для оголошення розшуку боржника. Не надано суду доказів непроживання боржника за останнім відомим місцем проживання та доказів того, що остання обізнана про наявність виконавчого провадження, а тому подання не підлягає задоволенню.

Ухвалою Подільського районного суду м. Києва від 24.07.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 01.10.2015 року, відмовлено у задоволенні подання державного виконавця про оголошення розшуку боржника Д., який зобов'язаний за рішенням суду до сплати боргу на користь ТОВ СП «Датекс» в розмірі 190 194 грн. Судом встановлено, що за повідомленням адресно-довідкового підрозділу ГУ ДМС України в м. Києві боржник був знятий з реєстраційного обліку у м. Києві для реєстрації. Проте будь-яких дій, спрямованих на встановлення місця проживання боржника у Вінницькій області, державним виконавцем не вчинено.

Ухвалою Дарницького районного суду м. Києва від 23.03.2015 року задоволено подання ВДВС Дарницького РУЮ у м. Києві, оголошено розшук малолітнього Б., 2012 року народження, з метою виконання рішення Жовтневого районного суду м. Харкова про відібрання дитини у батька та передання дитини матері.

Відхиляючи доводи апеляційної скарги боржника Б., апеляційний суд вказав, що доводи подання підтверджуються актом державного виконавця від 27.01.2015 року, відповідно до якого виходом за адресою місця проживання боржника, вказаного у виконавчому листі, було встановлено, що двері квартири відкрила громадянка, яка повідомила, що боржник разом

з дитиною не проживають у вказаній квартирі з початку січня 2015 року, де перебувають боржник із дитиною – їй невідомо.

Ухвалою Оболонського районного суду м. Києва від 09.02.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 16.03.2015 року, відмовлено у задоволенні подання державного виконавця про розшук боржника у виконавчому провадженні з примусового виконання виконавчого листа від 18.06.2013 року про стягнення з І. на користь Б. грошових коштів у сумі 477 357 грн. Судом встановлено, що боржник І. на території України не перебуває, від його імені діє представник на підставі довіреності, виданої у м. Варна, Республіки Болгарія, тому у зв'язку з перебуванням боржника на території Республіки Болгарія, заява про його розшук на території України задоволенню не підлягає.

Ухвалою Солом'янського районного суду м. Києва від 29 грудня 2015 року подання головного державного виконавця ВДВС Солом'янського РУЮ у м. Києві про оголошення розшуку К. задоволено. Задовольняючи подання, суд першої інстанції виходив з того, що на примусовому виконанні у ВДВС знаходяться виконавчі провадження по виконанню виконавчих листів про стягнення з К. заборгованості в розмірі 390 748 грн. 39 коп. Державним виконавцем здійснено вихід за останнім відомим зареєстрованим місцем проживання та встановлено, що боржник за даною адресою не проживає, майно боржника за вказаною адресою не знаходиться.

Ухвалою Дарницького районного суду м. Києва від 26 листопада 2015 року подання державного виконавця ВДВС Дарницького РУЮ у м. Києві про оголошення розшуку боржника М. задоволено. Задовольняючи подання, суд першої інстанції виходив з того, що відповідно до виконавчого листа, виданого на виконання рішення суду про стягнення з боржника аліментів, останній повинен сплачувати $\frac{1}{4}$ частини всіх видів заробітку щомісячно. Однак, М. добровільно борг не сплачує, рішення суду не виконує, внаслідок чого має заборгованість, яка становить 122 829 грн. 14 коп. Місце проживання боржника на даний час невідомо, за останнім відомим зареєстрованим місцем проживання боржник не проживає, місце роботи не відомо.

Ухвалою Подільського районного суду м. Києва від 04 грудня 2015 року задоволено подання державного виконавця ВДВС Подільського РУЮ у м. Києві про оголошення розшуку боржника У. Задовольняючи подання, суд першої інстанції виходив з того, що з встановлених у судовому засіданні обставин та наданих державним виконавцем доказів, які достовірно підтверджують той факт, що ним вжито всіх можливих заходів примусового виконання рішень в межах виконавчого провадження, однак, які не дали свого результату, а також доказів, які підтверджують факт відсутності боржника за своїми зареєстрованим місцем проживання та ухилення останнього від виконання рішень суду, суд дійшов висновку про наявність достатніх підстав для задоволення подання.

Стаття 376 ЦПК України. Вирішення питання про примусове проникнення до житла чи іншого володіння особи.

Відповідно до ст.11 Закону України «Про виконавче провадження» державний виконавець зобов'язаний вживати передбачених цим Законом заходів примусового виконання рішень, неупереджено, своєчасно і в повному обсязі вчиняти виконавчі дії.

Державний виконавець здійснює заходи, необхідні для своєчасного і в повному обсязі виконання рішення, зазначеного в документі на примусове виконання рішення, та у спосіб та в порядку, встановленому виконавчим документом і цим Законом.

Державний виконавець у процесі здійснення виконавчого провадження має право звертатися до суду з поданням про примусове проникнення до житла чи іншого володіння боржника – фізичної особи або іншої особи, в якій перебуває майно боржника чи майно та кошти, належні боржникові від інших осіб, або дитина, стосовно якої складено виконавчий документ про її відібрання.

Відповідно до ст. 376 ЦПК України питання про примусове проникнення до житла чи іншого володіння боржника - фізичної особи або особи, у якій знаходиться майно боржника чи майно та кошти, належні боржникові від інших осіб, або дитина, щодо якої є виконавчий документ про її відібрання, при виконанні судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) вирішується судом за місцезнаходженням житла чи іншого володіння особи за поданням державного виконавця.

За змістом ч.1 ст. 376 ЦПК України вимога про примусове проникнення до житла чи іншого володіння особи може мати місце в тому випадку, коли боржник своїми діями перешкоджає або робить неможливим вільний доступ до нього державному виконавцю.

Ухвалою Голосіївського районного суду м. Києва від 04 серпня 2015 року в задоволенні подання головного державного виконавця ВДВС Голосіївського РУЮ у м. Києві про примусове проникнення до житла боржника К. відмовлено.

Відмовляючи у задоволенні подання, суд першої інстанції виходив з того, що державним виконавцем не надано доказів на підтвердження того, що боржнику вручено постанову про відкриття виконавчого провадження. Крім того, в матеріалах виконавчого провадження відсутні докази повідомлення боржника про проведення державним виконавцем виконавчих дій, пов'язаних із входженням до майна боржника або докази належним чином оформленої відмови боржника від одержання документів виконавчого провадження. Також державним виконавцем не зазначено та не надано доказів, хто на даний час проживає у квартирі.

Ухвалою Солом'янського районного суду м. Києва від 16 листопада 2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 21 грудня

2015 року у задоволенні подання Головного державного виконавця Управління державної виконавчої служби ГУЮ у м. Києві про примусове проникнення до житла боржника Г. відмовлено.

Відмовляючи у задоволенні подання, суд першої інстанції виходив з того, що за боржником на-праві власності зареєстрована лише ½ частина квартири №26, а тому, в разі задоволення подання про примусове проникнення до житла можуть бути порушені права інших співвласників даної квартири.

Крім того, станом на дату внесення подання до суду боржник взагалі не отримував вимог та повідомлень державного виконавця про проведення виконавчих дій, зокрема щодо опису й арешту майна. Також у матеріалах подання відсутні дані про перевірку державним виконавцем факту отримання боржником копії постанови про виконавче провадження, повідомлень про проведення виконавчих дій, а також про вчинення державним виконавцем дій, спрямованих на добровільне виконання рішення суду у встановлений постановою строк, відповідно до Закону України «Про виконавче провадження», тому суд першої інстанції прийшов до висновку про відсутність підстав для задоволення подання.

Ухвалою Дарницького районного суду м. Києва від 19 листопада 2015 року в задоволенні подання старшого державного виконавця ВДВС Дарницького РУЮ в м. Києві про примусове проникнення до житла боржника К. відмовлено.

Відмовляючи у задоволенні подання суд першої інстанції виходив з того, що доказів, які б свідчили про обізнаність боржника про проведення виконавчих дій, матеріали подання не містять, тому доводи державного виконавця про те, що боржник перешкоджає в доступі до майна, не заслуговують на увагу.

Ухвалою Шевченківського районного суду м. Києва від 18 січня 2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 23 липня 2015 року, у задоволенні подання головного державного виконавця Управління державної виконавчої служби ГУЮ про примусове проникнення до житла боржника С. відмовлено.

Відмовляючи у задоволенні подання, суд першої інстанції виходив з того, що матеріали справи не містять доказів того, що С. отримувала копії постанов про відкриття виконавчого провадження та про арешт майна, а тому поставився критично до подання в частині того, що боржник чинить перешкоди у входженні до житла. Крім того, суд першої інстанції, посилаючись на Закон України «Про мораторій та стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті», дійшов висновку, що квартира боржника підпадає під дію цього Закону, а тому на неї не може бути звернуто стягнення в рамках виконавчого провадження.

Ухвалою Голосіївського районного суду м. Києва від 05 грудня 2014 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 05.02.2015 року, задоволено подання державного виконавця про примусове проникнення до жилого приміщення, належного боржнику З., який ухиляється від виконання

рішення суду від 27.09.2010 року про стягнення з нього відшкодування шкоди, завданої залиттям квартири. Подання державного виконавця визнано обґрунтованим, оскільки матеріалами справи підтверджено, що виходами державного виконавця до квартири, власником якої є боржник, з метою опису та арешту майна, доступу до житла боржника надано не було, про що складено відповідні акти.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 16.04.2015 року залишено без змін ухвалу Дніпровського районного суду м. Києва від 17.01.2015 року про задоволення подання державного виконавця ВДВС Дніпровського РУЮ у м. Києві про примусове проникнення до житла боржника Б., який не виконує Дніпровського районного суду м. Києва від 26.11.2012 року про стягнення з нього на користь ПАТ СК «Універсальна» відшкодування шкоди в сумі 115 849 грн.

Судом визнано обґрунтованими посилання державного виконавця на те, що боржник тривалий час чинить переешкоди у примусовому виконанні рішення суду шляхом здійснення заходів, що передують примусовій реалізації майна, а саме - ухиляється від надання державному виконавцеві можливості здійснити опис майна боржника, що підтверджується актами державного виконавця, не надаючи доступу державному виконавцю до квартири, частина якої належить боржнику на праві власності.

Ухвалою Оболонського районного суду м. Києва від 06.05.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 16.06.2015 року, задоволено подання державного виконавця про примусове проникнення до житла боржника С. з тих підстав, що матеріали справи містять підтвердження направлення вимоги державного виконавця боржнику про забезпечення доступу до його квартири для проведення опису та накладення арешту. В неодноразових вимогах державний виконавець просив забезпечити вільний доступ до квартири, що належить боржнику на праві власності, у визначену дату для вчинення виконавчих дій, проте боржник ухилився від виконання зазначених вимог.

Ухвалою Шевченківського районного суду м. Києва від 06.05.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 28.10.2015 року, задоволено подання державного виконавця про примусове проникнення до житла боржника Л., яке є предметом іпотеки, з метою примусового виконання рішення суду про стягнення з боржника на користь ПАТ «Дочірній банк Сбербанку Росії» заборгованості в розмірі 2 121 355 доларів США (виконавчий лист від 15.03.2012 року). Судом встановлено, що боржник неодноразово знайомився з матеріалами виконавчого провадження, державним виконавцем на його адресу направлялись вимоги про допуск державного виконавця до квартири для проведення опису майна, але боржник переешкоджає вчиненню виконавчих дій та не виконує законних вимог державного виконавця, що підтверджено актами державного виконавця від 03.06.2015 року та від 11.06.2015 року.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 29.09.2015 року була скасована ухвала Дарницького районного суду м. Києва від 26.06.2015 року про задоволення подання державного виконавця ВДВС Дарницького РУЮ у м. Києві про примусове проникнення до житла боржника Ю., який не виконує рішення суду про стягнення з нього на користь А. боргу в сумі 1300 679 грн.

Постановляючи вказану ухвалу та направляючи питання на новий розгляд, апеляційний суд вказав про порушення судом першої інстанції порядку, встановленого для вирішення даного подання, яке було розглянуто судом без участі та належного повідомлення державного виконавця, без витребування матеріалів виконавчого провадження та без належної перевірки підстав для задоволення подання, оскільки державний виконавець, звертаючись із таким поданням, обмежився наданням суду лише копії постанови про відкриття виконавчого провадження та накладення арешту на майно боржника.

Однак надані документи не містять даних про направлення копії постанов та вручення їх боржнику, виклик боржника до державного виконавця та ухилення його від явки до державного виконавця, а також повідомлення боржника про здійснення виконавчих дій по опису квартири.

Ухвалою Голосіївського районного суду м. Києва від 12.03.2015 року було надано дозвіл на примусове проникнення до житлового приміщення – квартири, що належить ТОВ «Рекламне агентство «ЕД-Ворлд».

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 11.06.2015 року зазначена ухвала скасована та постановлена нова ухвала про відмову у задоволенні подання з тих підстав, що матеріали справи не містять доказів того, що квартира, до якої державний виконавець просить надати дозвіл на примусове проникнення, належить боржнику ТОВ «Рекламне агентство «ЕД - Ворлд». З інформаційної довідки з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно встановлено, що квартира належить Р., який є майновим поручителем боржника.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 09.09.2015 року було скасовано ухвалу Дніпровського районного суду м. Києва від 25.05.2015 року про відмову у задоволенні подання державного виконавця ВДВС Дніпровського РУЮ у м. Києві про примусове проникнення до житла Б.

Скасовуючи зазначену ухвалу, апеляційний суд вказав на порушення судом першої інстанції порядку, встановленого для вирішення подання, оскільки розгляд справи відбувся за відсутності державного виконавця та матеріалів виконавчого провадження, як б давали можливість перевірити обставини, викладені в поданні.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 24.06.2015 року була скасована ухвала Деснянського районного суду м. Києва від 12.05.2015 року про задоволення подання державного виконавця ВДВС Деснянського РУЮ у м. Києві про проникнення до житла боржника Ж. та постановлена нова ухвала про відмову у задоволенні подання з тих підстав, що в матеріалах справи відсутні докази про те, що боржник отримувала повідомлення від

державного виконавця про здійснення виходу до її квартири. Матеріали справи не містять даних про ухилення боржника від виконання судового рішення, відмови від добровільного виконання або чинення перешкод державному виконавцю у здійсненні його обов'язків та проведення виконавчих дій.

Ухвалою Печерського районного суду м. Києва від 22.04.2015 року було відмовлено у задоволенні подання державного виконавця про примусове проникнення до житла боржника з тих підстав, що статтею 376 ЦПК України передбачена можливість проникнення до житла чи іншого володіння боржника – фізичної особи або особи, у якій знаходиться майно боржника чи майно та кошти, належні боржникові від інших осіб, або дитина щодо якої є виконавчий документ про її відібрання, а не з метою вилучення нерухомого майна, яким є квартира, до проникнення якої заявлено подання.

Проте ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 16.09.2015 року зазначена ухвала скасована та постановлена нова про задоволення подання державного виконавця. Апеляційним судом встановлено, що на примусовому виконанні державного виконавця ВДВС Печерського РУЮ у м. Києві знаходиться рішення суду, з урахуванням ухвали Печерського районного суду м. Києва від 25.11.2014 року про зміну способу і порядку виконання судового рішення, про вилучення у боржника Б. та передачу стягувачеві Б. присудженого нерухомого майна – квартири.

При цьому апеляційний суд виходив з того, що у даному випадку єдиним можливим способом виконання судового рішення є примусове проникнення до житла боржника для подальшого реального виконання рішення суду про вилучення у боржника та передачу стягувачу квартири, а в разі знаходження у квартирі речей та інших предметів, вони підлягають опису, їх передачі на відповідальне зберігання до запитання їх власникам.

Ухвалою Шевченківського районного суду м. Києва від 01.04.2015 року відмовлено у задоволенні подання державного виконавця Відділу примусового виконання рішень УДВС Головного управління юстиції у м. Києві про примусове проникнення до житла боржника К. з тих підстав, що в матеріалах справи відсутні докази обізнаності боржника щодо відкриття виконавчого провадження та проведення виконавчих дій.

Однак ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 08.09.2015 року зазначена ухвала скасована та постановлена нова про задоволення подання, оскільки апеляційним судом встановлено невідповідність висновків суду першої інстанції обставинам справи. Встановлено, що постановою державного виконавця від 18.01.2013 року було відкрито виконавче провадження про примусове виконання виконавчого листа від 03.12.2012 року про стягнення з К. на користь ПАТ «ВТБ Банк» заборгованості в розмірі 1 027 187 доларів США.

21.10.2014, 05.02.2015 року та 13.02.2015 року державним виконавцем було здійснено вихід до квартири, що була передана боржником в іпотеку

банку, з метою опису та арешту майна боржника для подальшої його реалізації в рахунок погашення боргу, однак доступу до житла боржника надано не було, про що складені відповідні акти. Також боржнику надсилались вимоги про необхідність забезпечення вільного доступу державному виконавцю до квартири, з метою опису майна, які також боржником були проігноровані. При цьому матеріали справи містять копії повідомлень про вручення поштових відправлень, відповідно до яких вимоги державного виконавця вручено особам, які є представниками боржника за довіреністю, на що вказує відповідна відмітка.

Стаття 377 ЦПК України. Вирішення питання про звернення стягнення на грошові кошти, що знаходяться на рахунках.

Відповідно до ст. 377 ЦПК України питання про звернення стягнення на належні боржнику від інших осіб грошові кошти, що знаходяться на рахунках цих осіб в установах банків та інших фінансових установах, при виконанні судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) вирішуються судом за поданням державного виконавця, погодженим з начальником відділу державної виконавчої служби.

Суд негайно розглядає подання державного виконавця без виклику чи повідомлення сторін та інших заінтересованих осіб за участю державного виконавця.

Відповідно до ст. 55 Закону України «Про виконавче провадження» державний виконавець має право звернути стягнення на майно боржника, що перебуває в інших осіб, а також на майно та кошти, що належать боржнику від інших осіб.

На належні боржникові у разі передачі від інших осіб кошти, що перебувають на рахунках у банках та інших фінансових установах, стягнення звертається державним виконавцем на підставі ухвали суду в порядку, встановленому цим законом.

Процесуальною формою вирішення питання про звернення стягнення на грошові кошти, що знаходяться на рахунках, є його негайний розгляд за участю лише державного виконавця без виклику та повідомлення сторін та інших заінтересованих осіб.

В апеляційному порядку протягом 2015 року ухвали щодо вказаних питань не переглядалися, для проведення узагальнення надійшла одна справа такої категорії.

Ухвалою Деснянського районного суду м. Києва від 30 березня 2015 року відмовлено у задоволенні подання державного виконавця ВДВС Деснянського РУЮ у м. Києві про звернення стягнення на належні боржнику від інших осіб грошові кошти.

Звертаючись до суду з поданням, державний виконавець посилався на те, що на виконанні у відділі знаходиться зведене виконавче провадження по виконанню виконавчих документів у кількості 46 штук, боржником по яких є ПАТ «Будівельне управління № 813» на суму, яка збільшилась до 16 052 165 грн. 61 коп. Згідно з інформаційною довідкою з Державного реєстру речових

прав на нерухоме майно за боржником зареєстровані нежитлові будівлі, які знаходяться в АР Крим, м. Сімферополі та у м. Малині Житомирської області. Крім того, згідно з витягом з Державного реєстру рухомого майна за боржником зареєстровано транспортні засоби, які перебувають у заставі у банківських установах, згідно з повідомленням банківських установ кошти на рахунках боржника відсутні.

Відмовляючи у задоволенні подання, суд першої інстанції виходив з того, що матеріали справи не містять достовірно підтверджених відповідних доказів, які б не викликали сумніву у наявності права власності боржника щодо належності йому грошових коштів, які знаходяться на рахунках інших осіб в установах банків та інших фінансових установах. Державним виконавцем не надано жодного доказу наявності грошових коштів в сумі 16 052 165 грн. 61 коп., що вже нараховані та належать боржнику станом на день звернення до суду з поданням. Також не надано доказів підтвердження, в якій установі банку чи іншій фінансовій установі та на яких рахунках знаходяться кошти, на які просить звернути стягнення. Суд першої інстанції посилався на те, що суду не надано доказів належності грошових коштів боржнику від інших осіб, не підтверджено достовірність факту належності боржникові коштів третіх осіб та відповідність документа, що це підтверджує, вимогам закону.

Стаття 377-1 ЦПК України. Вирішення питання про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України.

Відповідно до ст. 377-1 ЦПК України, питання про тимчасове обмеження боржника - фізичної особи або керівника боржника - юридичної особи у праві виїзду за межі України при виконанні судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) вирішується судом за місцезнаходженням органу державної виконавчої служби за поданням державного виконавця, погодженим з начальником відділу державної виконавчої служби.

Суд негайно розглядає подання, зазначене в частині першій цієї статті, без виклику чи повідомлення сторін та інших заінтересованих осіб за участю державного виконавця

За змістом цієї статті вирішення питання про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України вирішується в порядку, передбаченому цим Кодексом щодо боржників у виконавчому провадженні, за будь-якими виконавчими документами, передбаченими ст.17 Закону України «Про виконавче провадження», примусове виконання яких здійснюється державною виконавчою службою.

Оскільки інші процесуальні кодекси не містять норм щодо процесуального порядку обмеження права боржника на виїзд за межі України, ст.377-1 ЦПК України є спеціальною нормою, яка застосовується на стадії виконання судових рішень, ухвалених незалежно від виду судочинства та рішень інших органів (посадових осіб).

Державний виконавець у процесі здійснення виконавчого провадження має право у разі ухилення боржника від виконання зобов'язань, покладених на нього рішенням, звертатися до суду за встановленням тимчасового обмеження у праві виїзду боржника - фізичної особи або керівника боржника – юридичної особи за межі України – до виконання зобов'язань за рішенням.

Порядок здійснення права громадян України на виїзд з України і в'їзд в Україну, порядок оформлення документів для зарубіжних поїздок, випадки тимчасового обмеження права громадян на виїзд з України, порядок розв'язання спорів у цій сфері регулює Закон України «Про порядок виїзду з України та в'їзду в Україну громадян України».

За правилами п.5 ч.1 ст.6 цього Закону, громадянинові України, який має паспорт, може бути тимчасово відмовлено у виїзді за кордон, в тому числі, якщо він ухиляється від виконання зобов'язань, покладених на нього судовим рішенням, - до виконання цих зобов'язань.

Відповідно до узагальнення Верховного Суду України щодо вирішення питання про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України, «ухилення від виконання зобов'язань, покладених судовим рішенням, рішенням іншого органу (посадової особи)», вжите у п.5 ч.1 ст.6 Закону №3857-ХІІ та у п.18 ч.3 ст.11 Закону №606-ХІV, означає з об'єктивної сторони такі діяння (дії чи бездіяльність) особи боржника, які полягають у навмисному чи іншому свідомому невиконанні нею зазначених обов'язків. У зв'язку з цим і здійснюється примусове виконання. Це також є підставою для звернення з поданням до суду щодо вирішення питання про застосування до такої особи тимчасового обмеження у праві виїзду за межі України.

Особа, яка має невиконані зобов'язання, не може вважатися винною в ухиленні, поки не буде встановлено протилежне.

Відповідно до положення ч.3 ст.10 ЦПК України наявність умислу та обставин, які є предметом посилення суб'єкта подання про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України як на підставу його вимог, підлягають доведенню. Зокрема, задоволення такого подання можливе лише за умови «доведення факту ухилення боржника від виконання зобов'язання».

Ухилення боржника від виконання своїх зобов'язань є оціночним поняттям. Теоретично їх невиконання може бути зумовлене об'єктивними причинами, наприклад, внаслідок відсутності майна, роботи, незадовільного фінансового стану, тривалого відрядження, важкої хвороби тощо. Однак воно може мати й принципово інше походження, суб'єктивне, коли боржник свідомо ухиляється від виконання – має змогу виконати зобов'язання у повному обсязі або частково, але не робить цього без поважних причин.

Саме невиконання боржником самостійно зобов'язань протягом строку, який вказує державний виконавець в постанові про відкриття виконавчого провадження, не може свідчити про ухилення боржника від виконання покладених на нього рішенням обов'язків.

На момент звернення до суду з поданням факт ухилення боржника від виконання зобов'язань, покладених на нього рішенням, повинен вже

відбутися і бути об'єктивно наявним та вбачатися з матеріалів виконавчого провадження.

Поняття «ухилення від виконання зобов'язань, покладених на боржника рішенням» варто розуміти як будь-які свідомі діяння (дії або бездіяльність) боржника, спрямовані на невиконання відповідного обов'язку у виконавчому провадженні, коли виконати цей обов'язок у нього є всі реальні можливості (наприклад, наявність майна, грошових коштів тощо) і цьому не заважають будь-які незалежні від нього об'єктивні обставини (непереборної сили, події тощо).

Проте за відсутності чіткого визначення в чинному законодавстві ознак ухилення боржника від виконання зобов'язань за рішенням суду суди неоднаково тлумачать ст. 377-1 ЦПК України.

Ухвалою Шевченківського районного суду м. Києва від 22 січня 2015 року у задоволенні подання головного державного виконавця відділу примусового виконання рішень ДВС України про тимчасове обмеження Р. у праві виїзду за межі України з тимчасовим вилученням паспортного документу відмовлено.

Відмовляючи у задоволенні подання, суд першої інстанції виходив з того, що Закон України «Про порядок виїзду і в'їзду в Україну громадян України», на який посилається державний виконавець, регулює порядок здійснення права громадян України на виїзд України та в'їзд в Україну, порядок оформлення документів для зарубіжних поїздок, визначає випадки тимчасового обмеження права громадян на виїзд з України і встановлює порядок розв'язання спорів у цій сфері. Крім того, державним виконавцем в поданні не обґрунтовано, що боржник ухиляється від виконання зобов'язань, оскільки зі змісту подання вбачається лише, які дії зроблені виконавцем, проте не зазначено, що боржник ухиляється від виконання зобов'язань. Сама по собі наявність у боржника невиконаних зобов'язань не є тотожним поняттям з тим, що він ухиляється від них, як це передбачено ст. 6 Закону України «Про порядок виїзду і в'їзду в Україну громадян України».

Ухвалою Солом'янського районного суду м. Києва від 22 грудня 2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 24 лютого 2016 року у задоволенні подання старшого державного виконавця ВДВС Солом'янського РУЮ в м. Києві про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України Ш. відмовлено.

Відмовляючи у задоволенні подання, суд першої інстанції виходив з того, що боржником до ВДВС було подано заяву з повідомленням про майно, на яке можна звернути стягнення та з проханням звернути стягнення на відповідне майно в рахунок погашення боргу. Крім того, з копій квитанцій вбачається, що боржником була здійснена сплата грошових коштів на користь стягувачів. Також, з матеріалів виконавчого провадження вбачається, що погашення заборгованості в межах зведеного виконавчого провадження, здійснюється шляхом списання коштів, наявних на рахунках у банківських установах боржника.

Суд першої інстанції посилався на те, що та обставина, що боржник не отримав повідомлення про виклик до держвиконавця, та/чи не повідомив

про наявність майна, яке перебуває під заставою, не є підставою вважати, що останній ухиляється від виконання судового рішення за зведеним виконавчим провадженням. Тому суд першої інстанції прийшов до висновку, що державним виконавцем при зверненні до суду з поданням не доведено, що боржник ухиляється від виконання своїх зобов'язань щодо погашення заборгованості.

Ухвалою Дарницького районного суду м. Києва від 21 липня 2014 року подання старшого державного виконавця ВДВС Дарницького РУЮ у м. Києві – задоволено. Тимчасово обмежено С. у праві виїзду за межі України до врегулювання договірних зобов'язань по виконанню рішення Дарницького районного суду м. Києва про стягнення з С. на користь Ф. заборгованості у розмірі 360000 грн.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 12 березня 2015 року ухвалу Дарницького районного суду м. Києва від 21 липня 2014 року скасовано та постановлено нову, про відмову у задоволенні подання. Скасовуючи ухвалу, суд апеляційної інстанції посилався на те, що до подання не надано будь-яких доказів, які б свідчили про ухилення боржника від виконання зобов'язань. Крім того, з матеріалів подання не вбачається, що боржник повідомлений про перебування на виконанні у ВДВС виконавчого листа.

Ухвалою Печерського районного суду м. Києва від 05 жовтня 2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 24 грудня 2015 року, у задоволенні подання головного державного виконавця ВДВС Печерського РУЮ у м. Києві про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України боржника керівника ТОВ «Автомобільна група «Каділак, Шевроле» - Щ. відмовлено.

Відмовляючи у задоволенні подання, суд першої інстанції виходив з того, що зобов'язання за наказом Господарського суду м. Києва не вимагають особистого його виконання боржником, крім того державним виконавцем вчинено не всі можливі виконавчі дії, а тому немає підстав вважати, що Щ., як посадова особа боржника, ухиляється від виконання зобов'язань чи намагається уникнути їх виконання.

Ухвалою Подільського районного суду м. Києва від 30 січня 2015 року тимчасово обмежено у праві виїзду за кордон з тимчасовим вилученням паспорта Г. до моменту фактичного виконання рішення Подільського районного суду м. Києва про відібрання малолітнього Г. та передання Н.

Задовольняючи подання, суд першої інстанції виходив з того, що державним виконавцем надано достатньо доказів належного повідомлення боржника про відкриття виконавчого провадження. Крім того, суд першої інстанції врахував, що боржник постійно виїжджає за кордон. Тому з урахуванням наданих документів, суд першої інстанції прийшов до висновку про ухилення боржника від виконання рішення суду.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 01.10.2015 року скасована ухвала Подільського районного суду м. Києва від 19.06.2015 року про задоволення

подання державного виконавця про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України боржнику К. Скасовуючи зазначену ухвалу, апеляційний суд виходив з того, що судом першої інстанції не надана правова оцінка відсутності в матеріалах подання доказів того, що боржник своїми діями чи бездіяльністю умисно ухиляється від виконання рішення суду. При цьому в матеріалах справи відсутні докази отримання боржником постанови про відкриття виконавчого провадження від 20.02.2015 року за виконавчим листом Києво-Святошинського районного суду Київської області від 22.01.2015 року про стягнення з К. на користь К. коштів у розмірі 3 164 418 грн. та про надання їй строку для виконання рішення суду в добровільному порядку.

Апеляційний суд також вважав, що сам лише акт державного виконавця про неможливість здійснити опис та арешт майна боржника з тих підстав, що двері будинку ніхто не відчинив, не може свідчити про ухилення боржника від виконання судового рішення.

Задовольняючи подання державного виконавця ВДВС Дарницького РУЮ у м. Києві про тимчасове обмеження у праві виїзду за кордон боржника Б., який зобов'язаний до сплати аліментів на підставі виконавчого листа від 19.02.2014 року, Дарницький районний суд м. Києва в ухвалі від 11.03.2015 року виходив з того, що боржник ухиляється від добровільного виконання своїх зобов'язань, заборгованість не сплачує, відомостей про своє майно не надає.

Скасовуючи зазначену ухвалу та постановляючи нову про відмову в задоволенні подання, Апеляційний суд м. Києва в ухвалі від 13.05.2015 року виходив з того, що законом передбачено юридичні санкції у вигляді тимчасового обмеження у праві виїзду за межі України не за наявності самого факту невиконаних зобов'язань, а за ухилення від їх виконання. Між тим судом не було з'ясовано, чи дійсно боржник свідомо ухилявся від виконання рішення суду та в чому полягало таке ухилення, оскільки з матеріалів справи встановлено, що боржник щомісяця сплачує аліменти на користь стягувача в розмірі 2000 грн. та щомісяця частково погашає заборгованість по аліментах в розмірі 2000 грн., а також боржник має у власності нерухоме майно, про що є дані у виконавчому провадженні.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 28.10.2015 року було скасовано ухвалу Голосіївського районного суду м. Києва від 26.08.2015 року про задоволення подання державного виконавця ВДВС Голосіївського РУЮ у м. Києві про тимчасове обмеження у праві виїзду за кордон боржника В., який не виконує рішення суду про стягнення з нього коштів в сумі 995 737 грн.

Апеляційний суд виходив з того, що в матеріалах справи відсутні і судом першої інстанції не встановлено, якими доказами підтверджується факт ухилення боржника від виконання зобов'язань за рішенням суду. Разом з тим, в матеріалах справи наявний акт опису й арешту майна боржника – автомобіля, вартість якого відповідно до висновку спеціаліста становить 855 443 грн. При цьому матеріали справи не містять даних про отримання боржником будь-яких повідомлень державного виконавця.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 15.01.2015 року була скасована ухвала Деснянського районного суду м. Києва від 19.11.2014 року про задоволення подання державного виконавця ВДВС Деснянського РУЮ у м. Києві про тимчасове обмеження боржника К. у праві виїзду за межі України. Задовольняючи подання державного виконавця, суд першої інстанції виходив з того, що наявність в особи невиконаних зобов'язань, покладених на нього судовим рішенням, є підставою для обмеження його у праві виїзду за межі України.

Скасовуючи зазначену ухвалу, апеляційний суд виходив з того, що законом передбачено юридичні санкції у вигляді тимчасового обмеження у праві виїзду за кордон не за наявність факту невиконання зобов'язань, а за ухилення від їх виконання. При цьому матеріали справи не містять доказів про ухилення боржника від виконання рішення суду про стягнення з нього на користь ПАТ «Апекс- Банк» заборгованості в сумі 501 428 грн., натомість з матеріалів справи встановлено, що із заробітної плати боржника за місцем його роботи щомісячно утримується частина заробітної плати на погашення заборгованості, починаючи з жовтня 2013 року.

Скасовуючи ухвалу Оболонського районного суду м. Києва від 28.01.2015 року про задоволення подання державного виконавця ВДВС Оболонського РУЮ у м. Києва про тимчасове обмеження у праві виїзду за кордон боржника С., Апеляційний суд м. Києва в ухвалі від 11.03.2015 року зазначив, що сам факт невиконання боржником самостійно зобов'язань протягом строку, вказаного державним виконавцем у постанові про відкриття виконавчого провадження, не може свідчити про ухилення боржника чи навмисного перешкоджання виконанню покладених на нього рішенням суду обов'язків.

В поданні державного виконавця не приведено будь-яких доводів на підтвердження факту ухилення боржника від виконання своїх зобов'язань за рішенням суду про стягнення боргу в розмірі 49 440 грн. Разом з тим, під час виконання рішення суду державним виконавцем було накладено арешт на три автомобілі та земельну ділянку, що належать боржнику, і вказаного майна вистачає для задоволення вимог стягувача. Таким чином, постановляючи нову ухвалу про відмову у задоволенні подання. Апеляційний суд виходив з того, що державним виконавцем не підтверджено, що боржник свідомо ухиляється від виконання відповідного обов'язку у виконавчому провадженні та що ним здійснені будь-які перешкоди для державного виконавця примусово вчинити будь-які виконавчі дії.

Скасовуючи ухвалу Оболонського районного суду м. Києва від 29.09.2014 року про задоволення подання державного виконавця Оболонського РУЮ у м. Києві про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України боржника М. та постановляючи нову ухвалу про відмову у задоволенні подання, Апеляційний суд м. Києва в ухвалі від 18.03.2015 року виходив з того, що суд першої інстанції не звернув уваги на ті обставини, що державним виконавцем не надано доказів, які б свідчили про те, що боржник ухиляється від виконання своїх боргових зобов'язань та відсутні відомості про обізнаність його про

наявність відкритого виконавчого провадження та строки його добровільного виконання, а відтак і підстави для задоволення подання – відсутні.

Ухвалою Оболонського районного суду м. Києва від 26.03.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 09.07.2015 року, задоволено подання державного виконавця про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України керівника боржника - юридичної особи ПрАТ «Крон інвест» М., оскільки з наданих суду доказів достовірно встановлено, що боржник ухиляється від виконання наказів господарських судів у зведеному виконавчому провадженні. Так, під час примусового виконання наказів судів після накладення державним виконавцем арешту на кошти боржника – юридичної особи у банках, боржник умисно не виконує судові рішення, а відкрив нові рахунки у банках. При цьому у матеріалах справи відсутні будь-які докази, що керівник боржника повідомляла державного виконавця про відкриття нових банківських рахунків, чим порушила вимоги ч. 6 ст. 12 Закону України «Про виконавче провадження».

Ухвалою Печерського районного суду м. Києва від 24.02.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 11.06.2015 року, було задоволено подання державного виконавця про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України боржника Р., який ухиляється від виконання зобов'язань за рішенням суду згідно виконавчим листом від 16.10.2007 року про стягнення з нього на користь Ц. боргу в розмірі 388 235 грн. Судом встановлено, що виконавче провадження було відкрито 30.11.2012 року, за вказаний період державним виконавцем було вжито всіх передбачених чинним законодавством дій, спрямованих на забезпечення примусового виконання рішення суду, проте боржник від виконання рішення ухиляється.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 25.02.2015 року була скасована ухвала Солом'янського районного суду м. Києва від 15.10.2014 року про задоволення подання державного виконавця про тимчасове обмеження боржника у праві виїзду за кордон України та постановлено нову ухвалу, якою у задоволенні подання відмовлено, оскільки будь-яких доказів, які б свідчили про ухилення боржника від виконання судового рішення, матеріали справи не містять.

Натомість апеляційним судом встановлено, що боржником П. в добровільному порядку було передано для реалізації належне йому майно: житловий будинок, вартістю 4 129 975 грн. та майновий комплекс, вартістю 6 507 258 грн.

Також не було встановлено підстав для задоволення подання державного виконавця про тимчасове обмеження у праві виїзду за кордон керівника боржника ПАТ НВП «Більшовик», у зв'язку з цим ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 15.09.2015 року скасована ухвала Солом'янського районного суду м. Києва від 04.08.2015 року.

Постановляючи ухвалу про відмову у задоволенні подання, суд апеляційної інстанції зазначив про необґрунтованість висновків суду першої інстанції

щодо наявності у діях керівника підприємства ознак ухилення від виконання судових рішень у період 2013- 2014 року, адже на посаду директора особа, щодо якої подано подання, був призначений у лютому 2015 року. При цьому з часу, як він приступив до виконання своїх обов'язків, деякі виконавчі провадження вже виконані, й заборгованість підприємство почало погашати, підприємство є державним, тому реалізація нерухомого майна є неможливою без дотримання спеціальної процедури. Крім того, матеріалами справи не доведено, що своєю поведінкою керівник підприємства злісно ухиляється від виконання рішень судів, приховує від державного виконавця майно, яке могло б бути реалізоване для погашення боргів, чи вчиняє інші перешкоди державному виконавцю для проведення виконавчих дій.

Ухвалою Шевченківського районного суду м. Києва від 20.11.2014 року було відмовлено у задоволенні подання державного виконавця про тимчасове обмеження боржника К. у праві виїзду за межі України.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 25.02.2015 року зазначена ухвала скасована, а питання передано на новий розгляд до суду першої інстанції, оскільки при розгляді подання суд першої інстанції помилково виходив з того, що Закон України «Про порядок виїзду з України та в'їзду в Україну громадян України» регулює можливість обмеження у виїзді лише для осіб, які мають не врегульовані відносини до судового розгляду.

В порушення вимог ч. 3 ст. 11 Закону України «Про виконавче провадження» судом взагалі не перевірялись та не досліджувались матеріали виконавчого провадження, які б давали підстави дійти висновку про підтвердження або спростування доводів подання про ухилення боржника від виконання зобов'язань.

Ухвалою Шевченківського районного суду м. Києва від 30.03.2015 року, залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 16.09.2015 року, визнано обґрунтованим подання державного виконавця про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України боржника А., який з липня 2012 року не виконує рішення суду про стягнення з нього на користь ПАТ «Укрексімбанк» заборгованості в розмірі 1 393 719 доларів США.

Судом встановлено, що боржник ухиляється від виконання рішення, оскільки на неодноразові виклики державного виконавця з проханням з'явитися на прийом для вирішення питання щодо сплати боргу, боржник не реагує, потрапити до квартири за адресою місця проживання боржника, зазначеною у виконавчому листі, державному виконавцю не вдалося. Також судом встановлено, що боржник змінив місце проживання, проте ні кредитора, ні державного виконавця про це не повідомив.

(продовження в №4)